

CRUX

4 • 2003

Rooma
opintomatkojen kestopuosikki
s. 31-33

- 2 *Hannu Ronimus:* Työ ja perhe
- 3 *Juha Kauppinen:* Onko kirkossa laiffii?
- 4 Akavan ansiomerkki kanttori Sixten Enlundille
- 5 Valtaa jaossa - luottamusmiesvaalit syksyllä
- 6 Paula Sirén on ensimmäinen AMK-kanttori
- 9 Liittojen uudet jäsenet
- 11 *Marjukka Andersson:* Kirkkomuusikon koulutuksen saanut kanttori - uusi uhanalainen laji
- 12 *Heidi Rautionmaa:* Kirkkopäivillä koettiin yhteyttä
- 15 *Hannu K. Saloranta:* Visio uudesta uskonpuhdistuksesta
- 18 *Eero Huovinen:* "Missä Jeesus on?"
- 21 *Eero T. Anttila:* Uusi työttömyysturvalaki
- 22 *Jaana Meklin:* Osittainen hoitovapaa laajenee
- 24 Toimivien työaikajärjestelyjen etsintää
- 27 *Sakari Vilpponen:* Yksin emme työtä tee
- 30 Joka kolmas palkansaaja haluaisi muuttaa työaikaansa
- 31 *Varpu Sintonen:* Roomaa oppimassa
- 34 *Maija-Liisa Halme:* Hyviä töitä
- 35 *Pauliina Kainulainen:* Herroittelusta rikkaampaan kieleen
- 37 *Jukka Raunu:* Myös juhlan teologiaa?
- 38 Tekstin ääressä
- 52 *Saila Kotro:* Lopun- ja alun-aikoja

Ajankäyttö työssä

Työhön käytetty aika on merkittävä tekijä tarkasteltaessa työn merkitystä ja vaikutusta työntekijän elämään. Valtaosaan kirkon hengellisessä työssä olevista työntekijöistä ei sovelleta työaikalakia. Heidän kohdallaan toimivien työnjako- ja työaikajärjestelyjen merkitys korostuu entisestään. Ajankäyttöä työssä käsitellään kolmessa kirjoituksessa s. 24-31.

AKI-jäsenilta ja Kirkkopäivät

Kirkkopäivien yhteydessä järjestettiin Akavan kirkollisten ammattiliittojen eli AKIn yhteinen jäsenilta ja päivillä pohdittiin mm. työn etiikkaa. Näistä tilaisuuksista s. 12-14. Lisäksi Kirkkopäivien tiimoilta piispojen Spong ja Huovinen näkemyksiä, s. 15-20.

Työ ja perhe

Työn ja perhe-elämän toimivan yhteensovittamisen pohdintaa s. 2, ja ennakkotietoa osittaisen hoitovapaan laajenemisesta, joka parantaa isän ja äidin mahdollisuuksia osallistua lasten hoitamiseen kotona, s. 22-23.

Roomaa oppimassa

Pappisliiton opintomatkoiista Roomaan suuntautuneet matkat ovat osoittautuneet erittäin suosituiksi. Toisena vuotena peräkkäin opintomatka Roomaan täyttyi ääriin myöten. Mitä matka piti sisällään, siitä s. 31-33.

Valtaa jaossa - luottamusmiesvaalit lähestyvät

Akavalaisen kirkon sektorin luottamusmiesten vaalit pidetään ensi marraskuussa. Tuolloin valitaan uudet Akava-JS:n luottamusmiehet vuosiksi 2004-2006. Kirkon virka- ja työehtosopimuksen liite 10:n kehittämisen myötä luottamusmiesten asema on entisestään vahvistunut. Heillä on nyt oikeus neuvottelualoitteen tekemiseen harkinnanvaraisten palkkaluokan tarkistamisen suhteen. Lähiaikoina alkaa olla sopiva aika keskustella hyvistä ehdokkaista. Katso infoa asiasta, s. 5.

TOIMITUS

Päätoimittaja

Hannu Ronimus
(09) 150 2466
hannu.ronimus@pappisliitto.fi

Toimitussihteeri

Tuula Anttonen
(09) 150 2453
tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Osoite

Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki,
(09) 150 2453
Faksi (09) 148 5875
Sähköposti:
tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Kustantaja

Suomen Kirkko-Mediat Oy, Helsinki

Ulkoasu

Paula Huhtala

TOIMITUSKUNTA

Hannu Ronimus, pastori (pj.)
Miika Heikinheimo, kappalainen
Sirpa Lampinen, kanttori
Heikki Mäntylä, kirkkoherra
Outi Niemi, diakoni
Matti Peiponen, pastori
Miia Seppänen, vs. kappalainen
Kirsi Valkeapää, diakonissa
Sakari Vilpponen, kanttori

OSOITTEENMUUTOKSET

Pappisliitto: Heli Meinola
(09) 150 2653
heli.meinola@pappisliitto.fi

Diakoniaityöntekijöiden Liitto:
Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

Kanttori-urkuriliitto:
Nina Järvensivu (09) 150 2446
nina.jarvensivu@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

ILMOITUSHINNAT

Sivu	2/1	1 670 €
	1/1	930 €
	1/2	490 €
	1/4	270 €
	1/8	150 €
Neliväriä		170 €

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Auranen Oy, Forssa

Työ ja perhe

Työ- ja perhe-elämän toimiva yhteensovittaminen on eräs nyky-yhteiskunnan vaativimmista haasteista. Suomessa työssäkäyvät ihmiset tekevät paljon töitä, monet aivan liikaakin. Paljon työtä tehdään myös perhepolitiikan alueella. Tarkasteltaessa lapsiperheiden saamaa tukea pärjäämme kansainvälisissä vertailuissa kohtalaisen hyvin. Neuvo- ja päivähoitotoiminta, kotihoidon tuki ja perhevapaat ovat meillä pitkälle kehitettyjä, joskin sekä määrällistä että laadullista parantamistarvetta toki löytyy. Vuodenvaihteessa uudistuksia tuli mm. isyysvapaan pitämiseen, jota on mahdollista pidentää 1–12 arkipäivällä. Maan uusi hallitus on ohjelmassaan kiinnittänyt erityistä huomiota hallintoalojen rajat ylittävään perhepolitiikan kehittämiseen. Osaltaan myös kirkko on sekä mielipidevaikuttajana että lapsi- ja perhetyön järjestäjänä ollut aktiivinen.

Paljon hyvää jo tehdään, mutta kuitenkin moni asia hiertää. Miksi näin? Syitä on monia. Ensinnäkin ne toimijat, jotka ovat keskeisessä asemassa työn ja perheen yhteensovittamisen kentällä, eivät aina pääse riittävän hyvään vuoropuheluun keskenään. Entistä enemmän tulisi olla valtakunnallisesti ja paikallisesti perheiden, työpaikkojen, julkisen sektorin, yksityisten palveluntarjoajien ja kolmannen sektorin välistä ideointia, neuvonpitoa ja koordinoitua. Lisäksi esimerkiksi julkisella sektorilla tarvitaan eri viranomaisten välisen vastuunjaon selkiyttämistä ja perheiden yksilölliset tilanteet paremmin huomioivaa toiminta-ajotusta.

Toiseksi yhteiskunnassamme tarvitaan vielä nykyistä perhemyönteisempää kulttuuria. Tämän tulisi näkyä ja vaikuttaa myös yksittäisissä työpaikoissa, kun niissä mietitään ja päätetään työpaikan omista työtehtävistä, -käytännöistä ja -aikajärjestelyistä. Tarvitaan perhemyönteisen asenteen sävyttämää toimintakulttuuria ja henkilöstöhallintoa. Siksi tuleekin etsiä vastausta kysymykseen, millainen on perheystävällinen työpaikka? Millaisia työn ja perheen yhteensovittamista tukevia järjestelyjä voidaan juuri omalla työpaikalla tukea ja toteuttaa? Miten toimitaan, kun jonkun työntekijän perhetilanteesta johtuen tarvitaan nopeaa reagoitua? Miten erityisesti läheisten esimiesten ja ylemmän johdon tuki käytännössä konkretisoituu?

Onnistuneiden ratkaisujen löytäminen on kaikkien etu. Työn ja perheen tarpeiden sujuva yhteensovittaminen koituu aina lasten, nuorten ja perheiden parhaaksi. Lisäksi onnistuneet ratkaisut edistävät, tutkimustenkin mukaan, työntekijän jaksamista, työyhteisön hyvää ilmapiiriä, työpaikan houkuttelevuutta rekrytoinnissa, myönteistä julkisuuskuvaa, sekä toiminnallista ja taloudellista tulostyökyä.

Perhemyönteisen ilmapiirin ja toimivien käytäntöjen rakentaminen on tärkeä ja velvoittava haaste. Onko Sinun työpaikallasi se jo otettu vastaan?

*Hannu Ronimus
Päätoimittaja*

Onko kirkossa laiffii?

Kuluneen kevään ja alkukesän aikana on käyty paljon keskustelua suomalaisten uskonnollisuudesta. Samalla on kyselty, mihin kirkon tulisi nyky-Suomessa kiinnittyä. Mikä on kirkon tehtävä ja sanoma? Keskustelua ovat vauhdittaneet niin Kirkon tutkimuskeskuksen tuore julkaisu kuin Helsingissä pidetty kirkkopäivät.

On selvää, että uskonnollisuus ei vastakkaisista ennustuksista huolimatta ole menettänyt merkitystään. Maallistumisen sijaan kehitys on itse asiassa johtanut kohti uskonnollisuuden vahvistumista. Vaikka kansan valtaenemmistö on luterilaisen kirkon jäseniä, monet uuden uskonnollisuuden ilmenemismuodot näyttävät irtautuneen kirkon käsistä. Kansa uskoo, mutta "toisella tapaa kuin kirkko opettaa". Liekö tämä kuitenkin koko kuva?

Maailman kansainvälistyttyä ja vapaan tiedonkulun räjähdysmäisesti kasvettua uskonnollisuus on saanut hyvin moni-ilmeisen muodon. Länsimaisen yhteiskunnan moniarvoistuttua myös uskonnollisuudesta on tullut "kansainvälisten herkkujen noutopöytä, josta kukin kokoaa lautaselleen parhaalta näyttävät ja maistuvat". Tällaisessa ympäristössä kristinuskon ainutlaatuisuuden vaade on joutunut tiukalle. Mitä nyky-kirkossa merkitsee Pietarin hel-

luntaisaarnan kehoitus kääntymiseen: "Antakaa pelastaa itsenne, ettette hukkuisi tämän kieroutuneen sukupolven mukana"?

Kansankirkon seinät ovat tunnetusti leveällä ja katto korkealla. Aivan ilmeisesti kansankirkon toiminnallisena strategiana on viime vuosikymmenen aikana ollut tukeutua jäsenistönsä luontaiseen uskonnollisuuteen ja haluun säilyttää perinteitä. Se lienee ollut hyvä strategia. On kuitenkin syytä kysyä itseltään, onko luontaiseen uskonnollisuuteen ja perinteisiin tukeutuminen johtanut itse asiassa vain näihin tyytymiseen. Eivätkö nämä piirteet olisi pitänyt nähdä eräänlaisina kiinnikkeinä, johon kirkon opetus ja julistus liittävätkin hengellisestä aarteistostaan yhä lisää?

Kansankirkollisuus on itse asiassa rivijäseniltään hyvin vähän vaativa uskonnollisuuden muoto. Sitäkin on viime aikojen keskusteluissa kritisoitu. Erityisesti nuorten aikuisten joukossa on paljon ihmisiä, jotka edellyttävät omalta uskonnollisuudeltaan enemmän kuin kansankirkko vaatii. Siksi tie on voinut uususkonnollisiin yhteisöihin tai vaikkapa karismaattisiin ryhmiin. Millaisen vastauksen suurkaupunkien seurakunnat tähän ilmiöön antavat?

Kesän aikana seurakunnissa kohdataan erityisen paljon jäsenistöä, jolla on ohuet siteet kirkkoonsa. Nämä kohtaamiset ovat kirkon ja sen uskon kannalta erityisen merkittäviä. Mitä meillä työntekijöinä on hengellisesti annettavaa rivijäsenillemme? Tuntemelman, turvallisuuden ja perinteiden siirron lisäksi pitää olla muutakin. Tarvitsemme uskallusta opettaa ja julistaa kristillisen uskon ainutlaatuista sanomaa. Eikä siinä taito ja hyvät tavatkaan ole pahitteeksi.

Rippikoulun merkitystä kasteopetuksen antajana ei voi ylikorostaa. Rippikoulussa koko ikäluokka saat-
taa saada laajan ja hyvän kuvan siitä, mistä kristillisessä uskossa on kyse. Uusi rippikoulusuunnitelma rakentuu oppimisen, opitun soveltamisen ja harjoittelun yhteen nivomisen varaan. Nuorille tehdään selväksi, mitä merkitsee "uskoa niin kuin kirkko opettaa". Oppimisen kanssa sisäkkäin kirkon uskoa eletään yhdessä todeksi. Ja kaikki tämä voi vielä olla nuorekkaasti hauskaa ja turvallista.

Rippikoulunkin vaarana on hakea sisältöjen sijaan pelkkiä kokemuksia, hyviä "fiiliksiä". Yhteenkuuluvuus, hyvä leirihenki ja rauhoittuminen ovat erinomaisia välineitä mutta riittämättömiä perustavoitteita. Päämääräksi riittää vain kristityn identiteetin vahvistaminen ja syventäminen sekä kristittynä elämään oppiminen.

Hyvää ja antoisaa kesää.

Juha Kauppinen
Pappisliiton puheenjohtaja

Vuoden pappi valitaan syksyllä - esityksiä odotetaan

Pappisliitto on valinnut kahdeksan kertaa vuoden papin. Vuoden papit ovat olleet Hannele Repo, Jorma Vilkkö, Sirkku Eho, Harri Palmu, Björn Öhman, Tapio Luoma, Pertti Luoma ja Jaana Marjanen.

Vuoden pappi 2003 valitaan Pappisliiton hallituksessa alkusyksystä. Nimi julkistetaan valtuuston kokouksen yhteydessä lokakuussa.

Vuoden papin ei tarvitse välttämättä olla julkisuudessa näkynyt pappi, hän ei ole ilman muuta muita pappeja huomattavasti parempi pappi, hänellä ei ole välttämättä pitkää papillisuutta uraa takana. Vuoden pappi on myönteisellä tavalla vaikuttanut papin viran kuvaan. Hän on ehkä ollut erityisellä tavalla mukana jossakin menestyksekkäässä hankkeessa tai sitten hän on vain ihan tavallinen peruspuurtaja, peruspappi. Tai kaikkea siltä väliltä.

Hallitus odottaa perusteltuja ehdotuksia valinnan pohjalta. **Alaosastot** toimivat asiassa.

Jos Sinulla on hyvä nimi vuoden papiksi ja mielestäsi myös hyvät perustelut ehdokkaallesi, käänny pikaisesti alaosastosi toimihenkilöiden puoleen. Alaosastoissa keskustellaan ehdokkaista.

Jos alaosastosi ei toimi, lähettää vuoden papista ehdotus perusteluineen Pappisliiton jollekin **hallituksen jäsenelle**.

Lomake esityksen tekemistä varten löytyy liiton kotisivuilta ajankohtaista-valikosta.

Ehdotukset tulee palauttaa liiton toimistoon 15.8. mennessä.

Annamari Jokinen

AKAVAn puheenjohtaja Risto Piekka jakoi ansiomerkit ja kiitti merkkinen saajia AKAVAn viime vuosien kasvusta ja akavalaisen edunvalvonnan tehostumisesta. Kanttori Sixten Enlundin saama ansiomerkkiä voidaan pitää hienona tunnustuksena siitä, että pienenkin liiton luottamushenkilöiden panoksella on merkitystä AKAVAn kokonaisuudessa.

AKAVAN ansiomerkki kanttori Sixten Enlundille

Kanttori Sixten Enlundille luovutettiin AKAVAn ansiomerkki 23.5. AKAVAn tiloissa järjestetyssä tilaisuudessa. Suomen Kanttori-urkuriunionin tekemässä ansiomerkkiesityksessä korostettiin Sixten Enlundin monivuotista panosta liiton hallituksen toiminnassa sekä erityisesti vuonna 2000 Helsingissä pidetyn Pohjoismaisen kirkkomusiikkisymposiumin organisoinnissa.

Sixten Enlund toimii A-kanttorina Helsingissä Norra svenska -seurakunnassa. Hän oli ruotsinkielisten kanttoreiden yhdistyk-

sen Kyrkomusikerföreningin puheenjohtaja 1990 - 1999 ja yhdistyksen edustajana SKUL:n hallituksessa 1991 - 1999. Pohjoismaisen kirkkomusiikkineuvoston jäsenenä hän toimi koko yhdeksänkymmenluvun ja puheenjohtajana viimeiset neljä vuotta.

AKAVAn hallitus myöntää ansiomerkkejä kerran vuodessa luottamushenkilöille ja jäsenjärjestöjensä jäsenille, jotka ovat toimineet pitkään ja merkittäväällä tavalla AKAVAn päämäärien edistämiseksi.

Toimistojen työntekijät kesälaitumilla

Kesälomien keskittämisen johdosta liittojen toimistot ovat suljettuina seuraavasti:

Diakoniatyöntekijöiden Liitto 7. – 25.7.

Kanttori-urkuriliitto 14. – 25.7.

Pappisliitto 14. – 18.7.

Valtaa jaossa!

Luottamusmiesvaalit syksyllä

Luottamusmiestoiminta on tärkeä osa kirkon neuvottelu- ja sopimustoimintaa.

Erityisesti Kirkon virka- ja työehtosopimuksen liite 10:n kehittämisen myötä luottamusmiehen asema on entisestään vahvistunut, kun harkinnanvarainen palkkaluokan tarkistaminen on paikallisesti tehty mahdolliseksi. Tulevan syyskuun alusta seurakuntien palkkolisista n. 2/3 on em. liitteen piirissä. Katso KIRVESTES 2003 - 2004, s. 177.

AKAVA-JS:n luottamusmiesvaalit pidetään ensi marraskuussa. Luottamusmiehet valitaan vuosille 2004 - 2006. Äänioikeutettuja ja vaalikelpoisia ovat kaikki AKI -liittojen (Diakoniatyöntekijöiden Liitto, Kanttori-urkuriliitto ja Pappisliitto) tai jonkun muun akavalaisen järjestöjäsenet.

Sopijaosapuolet pitävät oi-

keana, että kirkkoherra ja talouspäälikkö eivät toimi luottamusmiestehtävissä.

Kirkon luottamusmiessopimuksen mukaan järjestöllä, tässä tapauksessa AKAVA-JS:llä, voi olla yksi luottamusmies ja yksi varaluottamusmies, jos seurakunnan palveluksessa on järjestön tai sen jäsenjärjestön jäseniä yhteensä vähintään 5.

Jos jäsenten määrä seurakunnassa on vähintään 35, luottamusmiehiä voi olla kaksi. Seurakunnassa/seurakuntayhtymässä voi olla kolme luottamusmiestä, jos jäseniä on vähintään 65.

Tällä hetkellä kaikissa liite 10:n työnantajayksiköissä ei ole virallista AKAVA-JS:n luottamusmiestä, vaan erikseen nimetty henkilöstön edustaja. Syksyn vaaleissa luottamusmiehet valitaan mm. niihin seurakuntiin,

joihin tällä hetkellä on luottamusmiehen asemasta nimetty henkilöstön edustaja.

Alkusyksystä nykyisille luottamusmiehille ja henkilöstön edustajiksi nimetyille henkilöille lähetetään syksyn vaaleja koskevat ohjeet. Edellä mainittujen henkilöiden tehtäväksi jää vaalin toimittaminen marraskuun 15. päivään mennessä.

Nyt alkaa olla sopiva aika tiedustella nykyisten luottamusmiesten halukkuutta asettua uudelleen ehdolle ja kysellä uuden ehdokkaiden kiinnostusta tehtävään.

AKAVA-JS ja AKI -järjestöt järjestävät koulutusta luottamusmiehille. Lisäksi luonnollisesti AKI -järjestöjen toimistot ovat luottamusmiesten toiminnan tukena.

Riitta Hiedanpää

Jäsentietojen muutosilmoitus Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenille!

☐ Osoitteen/nimenmuutos ☐ Jäsenlajin muutos ☐ Eroilmoitus

☐ Tarvitsen valtakirjan (Työnantaja vaihtunut)

Henkilötunnus _____

Sukunimi _____ Ent. nimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinro _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin/koti _____ Puhelin/työ _____ Muu puhelin _____

Työnantaja _____

☐ Varsinainen jäsen

☐ Virka-, .opinto- tai .hoitovapaalla ajalla: ____/____20____ - ____/____20____

☐ Muu jäsen ☐ Työtön ☐ Opiskelijajäsen ☐ Jään eläkkeelle

Muutos voimassa alkaen ____/____20____

Lähetä muutosilmoituslomake liiton toimistoon osoitteella (tällöin liitto maksaa postituskulut, ts. et tarvitse postimerkkiä):

Suomen Kanttori-urkuriliitto r.y.
Vastauslähetyt/sopimus 00520-666
00003 HELSINKI

Paula Sirén on ensimmäinen AMK-kanttori

Miksi ja millaisin pohjatiedoin lähdit opiskelemaan kirkkomusiikkia ammattikorkeakouluun (AMK)?

Olen valmistunut Tampereen konservatoriosta C-kanttoriksi 1996 ja sen jälkeen tehnyt eri pituisia kanttorinsijaisuuksia Tampereella ja lähiseurakunnissa, mm. äitiysloman sijaisuus Harjun seurakunnassa. Opiskelin ylimääräisenä opiskelijana musiikkitiedettä Tampereen yliopistossa ja suoritin musiikkiterapian 15 opintoviikon perusopinnot Sibelius-Akatemian koulutuskeskuksessa Seinäjoella. Opiskelin ja harrastin myös huilun ja nokkahuilunsoittoa, kuten edelleenkin. Tampereella toimii nokkahuiluyhteemme Scaramella.

Mikä on pääaineesi ja miksi olet valinnut sen? Mitä muita oppiaineita pidät tärkeinä?

Pääaineeni on urut. Urut on hieno ja kiinnostava soitin, ja sen valinta pääaineeksi oli luontevaa, kun aiempi pääinstrumenttini oli piano. Myös AMK-päättötyöni oli urkuihin liittyvä; kirjallinen työ Tampereen Viinikan kirkon uruista. Urkujensoiton, laulun ja kuoronjohdon opintojen ohella tärkeitä olivat mielestäni esimerkiksi erilaiset pedagogiset opinnot ja musiikin varhaiskasvatus. Kuitenkin itseäni kiinnostavat myös nk. yleissivistävät aineet, Oli hienoa, että oli mahdollisuus valita opintoja jopa Pirkanmaan ammattikorkeakoulun eri toimipisteistä. Ylimääräisiä opintoviikkoja kertyi melko paljon. Turhia opintojaksoja ei suunniteltu ikinä 180:een opintoviikkoon sisältyneet.

Millaista opiskelu oli sisällöllisesti ja järjestelyiltään? Vastasiko se odotuksiasi?

Opiskelu oli omalla kohdallani luonteeltaan hyvin itsenäistä, ja sisällöltään monipuolista ja käytännönläheistä. Koska olen ensimmäinen linjalta valmistuva opiskelija, eivät kaikki toimintatavat luonnollisesti vielä olleet muotoutuneet, mutta luonteviini ratkaisuihin päädyttiin. Monimuotoisuudessaan opiskelu ylitti odotukset positiivisesti.

Millaiset ovat kokemuksesi opintoihin kuuluvista käytännön harjoittelujaksoista seurakunnissa?

Musiikin varhaiskasvatuksen opintoja oli hyvä heti tuoreeltaan soveltaa opintoihin sisältyvässä pedagogisessa harjoittelussa, joka kohdistui päiväkerholaisiin.

Koska olen jo aiemmin valmistunut samalta alalta ja tehnyt jonkin verran kanttorintöitä, olisi ta-

Paula Sirén on ensimmäinen ammattikorkeakoulusta valmistunut kanttori.

vanomainen seurakuntaharjoittelu ollut mielekästä toteuttaa jonkinlaisena projektina, esimerkiksi pitämällä jotakin tavoitteellista musiikkiryhmää tai valmistamalla kokonaisuudessaan jokin musiikkitahtuma. Vaihtoehtoja olisi varmasti ollut rajoittamasti, mutta projekti olisi myös vaatinut pitkän tähtäimen suunnittelua.

Rippikouluharjoittelun halusin kohdistaa johonkin erityisryhmään, ja onneksi se oli mahdollista. Olin mukana vaikeasti kehitysvammaisten rippileirillä. Sain jälleen huomata, miten musiikki on avainasemassa varsinkin, kun katsekontaktia tai verbaalista kieltä ei ole. Musiikkiterapiaopinnosta oli tässäkin kohtaa paljon hyötyä. Samalla myös opin uutta ja saatoin syventää tietojani. Tällä saralla olisi kiinnostavaa kehittää itseään edelleenkin.

Mitä odotat seurakuntatyöltä ja mihin haluaisit kirkkomuusikkona eniten panostaa?

Nautin ihan tavallisesta seurakuntatyöstä kirkollisine toimituksineen. On hienoa, että voi hyödyntää kiinnostuksen kohteitaan ja suunnata työtään osittain niiden mukaan. Huilu on ollut itselleni yksi tärkeä työväline. Omaa ammatti- ja soitotaitoa ha-

luaisin myös kehittää. Pidän myös konserttien järjestämisestä ja organisoimisesta. Muihin musiikoihin tutustuminen ja yhdessä soittaminen on myös tärkeää, koska useimmiten kanttori on kuitenkin yksin soittimensa kanssa, oli se mikä tahansa.

Miten olet kokenut sen, että AMK-tutkinto ei anna Sinulle uutta pätevyyttä vaan pätevyys on edelleen C-kanttorin? Mitä lisäarvoa mielestäsi seurakunta saa AMK-opinnoistasi ja miten sen tulisi mielestäsi näkyä palkassasi?

Lisäopinnoista on oman itseni kannalta ollut hyötyä, ja seurakunnat saavat taitavamman ammatilaisen. Kaikki taidot ovat syventyneet, ja esimer-

kiksi lasten- ja nuorten musiikin tietämys ja käytännön taidot ovat kasvaneet. Kuitenkin itselleni työtä oli tarjolla jo ennen jatkotutkintoa. On hyvä, että viime sopimusneuvotteluissa C-kanttoreiden palkkauksen ylärajaa saatiin nostettua AMK:sta valmistuviakin ajatellen.

Miksi liiton jäsenyys mielestäsi opiskelijalle ja virassa olevalle on tärkeää?

Liiton jäsenenä saa tietoa ammattikunnasta ja alan kehityksestä. Ammattiliitto on työntekijän puolella.

Taustatietoa kantorikoulutuksesta

Kantorikoulutuksen viimeisin uudistus saavutti täyttymyksen, kun Paula Sirén valmistui Pirkanmaan ammattikorkeakoulun ensimmäiseksi kanttoriksi 28.5.2003.

Pirkanmaa oli kanttoreiden ammattikorkeakoulutuksen pioneeri, kun siellä kolme vuotta sitten viisi opiskelijaa aloitti kirkkomusiikin opiskelun. Seuraavana vuonna kirkkomusiikkiopinnot saattoi aloittaa myös Oulun seudun ammattikorkeakoulussa. Yhteensä kirkkomusiikin opiskelijoita ammattikorkeakouluissa on kolmi-

senkymmentä.

Kanttoriksi voi valmistua myös Sibelius-Akatemiasta eli maamme musiikkiyliopistosta sekä vielä vuoteen 2007 saakka toisen asteen ammatillisista oppilaitoksista. Seurakuntien kanttorin virat ovat kolmentyyppisiä. Yleisimpään eli ns. B-virkaan edellytetään Sibelius-Akatemian maisterin tutkintoa, A-virkaan tämän lisäksi määrättyjä lisäopintoja sekä C-virkaan toisen asteen tai ammattikorkeakoulututkintoa.

Elina Laakso SKUL:n opiskelijavaliokunnan vieraana:

Kanttorien rekrytointi edellyttää oppilaitosten ja työnantajan tiiviimpää yhteistyötä

Kanttori-urkuriliiton opiskelijavaliokunta oli kutsunut vieraakseen Akavataloon huhtikuussa Sibelius-Akatemian Kuopion yksikön johtajan Elina Laakson. Tarkoituksena oli saada informaatiota kanttorikoulutuksen ja yleensä suomalaisen koulutuspolitiikan viimeisimmistä hankkeista ja tulevista muutoksista. Yhteinen huolenaihe oli kanttorikoulutukseen hakeutuvien määrän väheneminen. Tapaamisessa pohdittiin yhdessä myös liiton opiskelijavaliokunnan ja muiden kirkkomusiikin opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä.

Kanttorikoulutus on osa suomalaista ja nykyään myös eurooppalaista koulutuskenttää. Euroopan ministerineuvoston valmisteleva ns. Bolognan sopimukseen perustuva koulutuksen uudistus yhtenäistää eurooppalaisen yliopisto- ja korkeakoulutuksen lähiaikoina. Kaikki tiede- ja taidekorkeakoulup opiskelijat suorittaisivat ensin kolmivuotiset opinnot kandidaatin tutkintoon, ja sen jälkeen halutessaan vielä kaksivuotisen maisteriosuuden. Ammattikorkeakoulututkinto rinnastettaisiin kandidaatin tut-

kintoon, ja ammattikorkeakoulusta voisi suoraan hakea maisteriohjelmaan. Sibelius-Akatemiassa uuteen järjestelmään on tarkoitus mennä elokuusta 2005 alkaen.

Kanttorin virkaan päteväyttävän toisen asteen ammatillisen koulutuksen on määrä päättyä vuonna 2007. Siihen mennessä valmistuneet säilyttävät pätevyyden alimman asteen kanttorin virkaan. Tulevaisuudessa kanttoreita siis valmistuu ammattikorkeakoulusta ja Sibelius-Akatemiasta. Maisteriohjelmajärjestelmä vähentäne nykyisiä koulutusten päällekkäisyyksiä.

Tulossa oleva pula kirkon pitkälle koulutetuista työntekijöistä on saanut Kuopion hiippakunnan tekemään aloitteen rekrytoinnin tehostamiseksi harjoittelujaksojen avulla. Kirkon oppilaitosten opettajaedustajat on kutsuttu palaveriin harjoittelupaikkojen ja harjoittelun ohjauksen koordinoimiseksi. AKI-järjestöjen opiskelijaelimet pyrkivät saamaan oman edustajansa tähän suunnitteluryhmään.

Naisteologien Kunnan päivät Laukaassa 18. - 19.3.

Naisteologit r.y. järjesti Kunnan päivät Laukaassa, Keski-Suomessa, 18. - 19.3. Samassa yhteydessä vietettiin naispappeuden 15-vuotisjuhlaa. Lapuan hiippakunnan piispa Jorma Laulaja oli kutsunut hiippakuntansa kaikki naispapiit neuvottelupäiville, joten järjestävä hiippakunta oli hyvin edustettuna. Ensimmäinen pappisvuoteni aikana sain siis oivallisen mahdollisuuden tutustua yhdistyksen jäsenistöön ja toimintaan kotiseudullani.

Jyväskylän kaupunkiseurakunnan Vanha Pappila keräsi Kunnan päivien osallistujat aamukahville Naisteologit ry:n puheenjohtaja Leena Salmen saaren johdolla. Virkanaiset saivat arvokasta seuraa, kun Suomen ensimmäinen naispuolinen teologian tohtori Eira Paunu kertoi maamme kirkkohistoriaan omakohtaisesti koettuna. Pappuus naisille avattuna tehtävänä on ollut sukupolvien työn ja rukouksen tulosta. Aamukahvien jälkeen siirryttiin läheiseen Jyväskylän kaupunkikirkkoon. Yhteinen viikkomessu ruokki osallistujia. Pastori Katriina Rouvinen kiteytti saarnassaan papin työstä: "Teille on annettu ihana, mutta raskas osa!"

Kunnan Päivien varsinaiseksi tapaamispaikaksi oli valittu Peurungan kylpylä, jonka monipuoliset liikuntamahdollisuudet mahdollistivat rentoutumisen auditorio-ohjelman lomassa. Käytäväkoh- taamiset sekä yhteiset ilta- ja aamuhartaudet yhdes- sä muun kylpylävæn kanssa olivat omiaan herättä-

mään keskustelua. Tiistain illallisella juhlistettiin naispappeuden 15-vuotista taivalta yhdessä kutsu- vieraiden kanssa. Jokaisella kohtaamallani kollegal- la on erityinen työhistoriansa takanaan. Siksi kon- taktien solmiminen yli hiippakuntarajojen auttaa ymmärtämään omaa paikkaani kirkon työntekijöi- den vireässä joukossa.

Keskiviikkona kokoonnuttiin yhdistyksen vuosi- kokoukseen. Toimintasuunnitelmaan kirjatut Nais- teologit ry:n tavoitteet koskevat jäsenten urakehi- tyksen edistämistä, työn ja perheen yhteensovitta- mista. Lisäksi pyritään kannustamaan uusia teolo- geja sitoutumisessa kirkon työhön. Kuulimme pu- heenvuoroja, joissa ylemmän pastoraalin suoritta- mista toivottiin yhä useammalta naiselta. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan yhteistä pon- nistelua.

Teologisia näkökulmia tarjoiitiin TT Talvik- ki Mattilan ja TT Kari Kuulan alustuksissa, joissa tarkasteltiin naisia Vanhan testamentin maailmas- sa (Talvikki Mattila) ja naisista alkukirkon vaikutta- jana (Kari Kuula). Näin Kunnan päivistä tuli koko- naisuus, jossa ohjelman monet ulottuvuudet antoi- vat voimaa arkiseen työhön.

Seurakuntapastori

Saija Kronqvist

Säynätsalon seurakunta

Papiston päivät 2004 Papin matka

SEURAAVAT PAPISTON PÄIVÄT PIDETÄÄN JYVÄSKYLÄN PAVILJONGISSA
17. - 18. MARRASKUUTA 2004.

KYSEESSÄ ON VALTAKUNNALLISESTI SUURIN PAPISTON KOULUTUS- JA
NEUVOTTELUPÄIVÄ -TAPAHTUMA.

PÄIVIEN AIHEENA ON PAPIN MATKA. OHJELMA TARKENTUU KULUVAN VUODEN
AIKANA JA SIITÄ TIEDOTETAAN SYYSKAUDEN CRUXEISSA. PÄIVILLE ILMOITTAU-
TUMINEN ALKAA KEVÄÄLLÄ 2004.

MERKITSE AJANKOHTA JO NYT KALENTERIISI!

Ajankohtaista verkossa

Vieraile liittojen kotisivuilla

PAPPISLIITTO

www.pappisliitto.fi

Uudet kotisivut on avattu!
Käy tutustumassa ja samalla voit rekisteröityä myös jäsensivujen käyttäjäksi.

Kirkko työnantajana –kyselyn tulokset

Vastavuoroisuus on valttia –työaikatutkimus

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

www.dtl.fi

Lue liiton lausunto virkarakennekomitean mietinnöstä

Tutustu suositukseen seurakunnan johtavan diakonian viran perustamisesta

KANTTORI-URKURILIITTO

www.kolumbus.fi/skul

Vuoden Kanttori 2003 on julkistettu!

Liittokokouksen 2003 päätökset ja henkilövalinnat

LIITTOJEN UUDET JÄSENET

Pappisliitto

Varsinaiset jäsenet:

Ahlroos, Ben, Vantaan srky/Rekola
Bäckström, John, Juuan srk
Kanniainen, Markku, kaksoisjäsen

Maisterijäsenet:

Ghiselli, Anja, Helsinki

Opiskelijajäsenet:

Antola, Tuomas, Åbo Akademi
Hänninen, Kirsi, Helsingin yliopisto
Kananen, Liisa, Joensuun yliopisto
Karppinen, Hannele, Joensuu yliopisto
Kuusniemi, Kalle, Helsingin yliopisto
Lavantti, Jorma, Åbo Akademi
Lehtikari, Sanna, Åbo Akademi
Miettinen, Mikko, Helsingin yliopisto
Muhonen, Mervi, Helsingin yliopisto
Nisonen, Satu, Helsingin yliopisto
Pitkänen, Tuomas, Helsingin yliopisto
Pohjalainen, Maija, Helsingin yliopisto
Rantanen, Maija, Helsingin yliopisto
Roine, Suvi-Maria, Helsingin yliopisto
Suikkanen, Kaisa-Maria, Helsingin yliopisto
Tähtinen Annaelina, Helsingin yliopisto
Uutela, Eeva, Helsingin yliopisto

Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Varsinaiset jäsenet:

Gustafsson, Maria, Lappeenrannan srky/
Lappee
Lamminen, Johanna, Kotkan srky/Kotka
Luomajoki, Marika, Hyrynsalmi
Salmela, Kati, Vantaan srky/Hakunila
Schultz, Tuulikki, Tampereen srky/Pyynikki
Winter, Hannele, Vantaa
Virtakallio, Outi, Kangasniemen srk

Opiskelijajäsenet:

Ekberg, Helene, Yrkeshögskolan Sydväst/
Lärkkulla
Häkkilä, Helena, DIAK/Järvenpää
Rosvall, Marianne, Yrkeshögskolan Sydväst/
Lärkkulla
Österberg, Siv, Yrkeshögskolan Sydväst/
Lärkkulla

Kanttori-urkuriliitto

Varsinaiset jäsenet:

Jauhiainen, Ossi, Varkauden srk

Jäsentietojen muutosilmoitus Diakoniatyöntekijöiden liiton jäsenille!

☐ Osoitteen/nimenmuutos

☐ Jäsenlajin muutos

☐ Eroilmoitus

Henkilötunnus _____

Sukunimi _____ Ent. nimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinro _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin/koti _____ Puhelin/työ _____ Muu puhelin _____

Työnantaja _____

☐ Tarvitsen valtakirjan (Työnantaja vaihtunut)

☐ Varsinainen jäsen

☐ Virka-, ☐ opinto- tai ☐ hoitovapaalla ajalla: ____/____20____–____/____20____

☐ Muu jäsen ☐ Työtön ☐ Opiskelijajäsen ☐ Jään eläkkeelle

Muutos voimassa alkaen ____/____20____

Palauta liiton toimistoon osoitteella: **Rautatieläisenk. 6, 00520 Helsinki**
tai Fax (09) 877 7397

Jäsentietojen muutosilmoitus Pappisliiton jäsenille!

Nimi (tekstaten) _____

Henkilötunnus _____

ILMOITAN SEURAAVAT MUUTOSTIEDOT (Rasti ruutuun):

☐ Uusi osoitteeni on _____
lähiosoite

lähien _____ postinumero ja postitoimipaikka

☐ Virkani on vaihtunut. Uusi virkani on: _____

☐ Olen äitiyslomalla/
hoitovapaalla Mistä lähtien? _____

Mihin asti? _____

☐ Olen virkavapaalla Mistä lähtien? _____

Mihin asti? _____

☐ Siirryn eläkkeelle Milloin? _____

Lähetä muutosilmoituslomake Pappisliiton toimistoon osoitteella (tällöin liitto maksaa postituskulut, ts. et tarvitse postimerkkiä):

Suomen kirkon pappisliitto r.y.
Vastauslähetys/sopimus 00520-00139
00003 HELSINKI

Kirkkomuusikon koulutuksen saanut kanttori – uusi uhanalainen laji

Mistä saada työntekijöitä tulevaisuuden seurakuntiin? Kysymys alkaa enenevässä määrin koskettaa kaikkia kirkon työntekijäryhmiä. Kanttorikoulutuksen puolella ollaan oltu melko optimistisia tulevaisuuden suhteen, mutta Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin osastolle pyrkineiden lukumäärä on nyt huolestuttavassa laskusuunnassa. Kun vielä vuosi sitten oli pyrkijöitä yli 60, oli heitä tänä keväänä hieman yli 40. (Vuosittain on pyritty ottamaan sisään 15 Kuopion ja 15 Helsingin Sibelius-Akatemiaan). Osa hakijoista pyrki myös ammattikorkeakouluun kirkkomuusikon oppiin.

Kuka kantaa huolta ja vastuuta tulevaisuuden kirkkomuusikkotilanteesta? Mitä pitäisi tehdä? Kenen pitäisi alkaa toimia? – on korkea aika havahtua toimimaan!

Naapurimaissamme Norjassa ja Ruotsissa on tilanne ollut huolestuttava jo vuosia. Norjassa suurimman osan kirkkomuusikon paikoista täyttävät epäpätevät viranhoitajamuusikot tai taitavat ulkomaalaiset urkurit. Suurimmiksi ongelmiksi tilanteessa koetaan kirkkomusiikin asiantuntemuksen ja Norjan kirkon kulttuurin ja tradition tuntemisen puutteellisuus. Kieliongelmia pidetään myös vakavana häirtana

seurakuntatyössä. Ruotsissa ollaan oltu valppaita jo usean vuoden ajan. On haastateltu nuoria, opiskelijoita ja valmistuneita kirkkomuusikoita, jotka ovat valinneet muun kuin kirkollisen uran.

Mistä kiikastaa? Miksei kirkkomuusikon virka kiinnosta?

- Palkka on huono. Nuoret haluavat hyvän palkan, selkeät työajat, mukavan asuinympäristön, toimivan työyhteisön (nykyisten seurakuntien maine toimivana työyhteisönä ei ole hyvä).
- Ruotsin kirkko on profiililtaan epäselvä. Nuoret etsiytyvät vapaakirkkoihin tai katolilaisuuteen.
- Kanttorit eivät enää toimi kouluissa musiikin-opettajina ja sen jäljet näkyvät.
- Kirkkomuusikon työtä ei ymmärretä eikä arvosteta: työn vaativuus, sen henkinen rasittavuus, työn yksinäisyys ja pitkäjänteisen harjoittelun raskaus.
- Osa-aikaisiin virkoihin on vaikea saada koulutettua väkeä – osa-aikainen virka ei kannusta pitkiin opintoihin.
- Kirkon viran tulevaisuus on epävarma. Turvallisuus ja jatkuvuuden tunne puuttuvat.
- Virantäyttö koetaan ongelmalliseksi: seurakuntaneuvosto valitsee helposti mukavan henkilön, ei välttämättä pätevintä, miksi siis kouluttautua?
- Nuorten musiikkikoulutuksessa opetetaan kevyttä ja helppoa musiikkia. Musiikin opiskelun pitkäjänteisyys ja haasteellisuus puuttuvat.

Lista peilaa naapureiden ajatuksia, mutta vaikuttaa pelottavan tutulta!

Kuka voi olla vaikuttaja?

Kirkon työhön rekrytointiin voi jokainen seurakunnan työntekijä vaikuttaa uskomattoman paljon. Olemme itse parhaita esimerkkejä seurakunnan työntekijöistä ja eläviä mainostauluja. Voimme harastaa kykyjenetsintää yli työmuutorajojen ja kannustaa lahjakkaita nuoria ottamaan yhteyttä heitä kiinnostavan alueen työntekijään. Voimme vaikuttaa kouluissa, musiikkiopistoissa, kaupungin yhteistyöhankkeissa omista musiikki- tai muista ryhmistä puhumattakaan.

Entä muiden vastuu?

Työantajan ja kouluttavien oppilaitosten vastuu lienee niin itsestäänselvä, että voimme varmasti piankin saada kuulla, minkälaisia konkreettisia rekrytointistrategioita niin oppilaitokset kuin työnantajapuolikin kehittelevät.

marjukka.andersson@kolumbus.fi

*Helsingin Kirkkopäivien Kirkkopäiväkuueeseen Rautatie-
ntorilta Senaatintorille
osallistui noin
1500 ihmistä.*

Markku Pihlaja

HEIDI RAUTIONMAA

Kirkkopäivillä koettiin yhteyttä

Helsingin ekumeeniset Kirkkopäivät vetivät väkeä yli odotusten. Tapahtumalla oli 90 000 tilaisuuskävijää, mutta oli tilaisuuksiakin minne mennä. Kolmesataa erilaista tilaisuutta takasivat sen, että monenlaiset ajatukset ja tunteet saivat äänensä kuuluville.

Kirkkopäivien järjestäjät toivoivat, että ihmiset kokisivat päivien aikana jotakin itselleen merkittävää: läheisyyttä Jumalan kanssa ja yhteyttä toinen toisiinsa. Kirkkopäiville osallistunut Hakunilan seurakunnan kanttori Mari Torri-Tuominen katsoi, että Kirkkopäivien yksi anneista oli juuri yhteyden

ja yhteisen työnäyn kokeminen. Hän osallistui päiville sekä työn puolesta että perheensä kanssa.

Kirkkopäivien yhteydessä pidettiin erilaisia kokouksia ja jäsentapaamisia. Mari Torri-Tuominen oli Pappisliiton, Diakoniatyöntekijöiden Liiton ja Suomen Kanttori-urkuriunionin yhteisessä jäsenillassa ja totesi, että ilta oli juuri hyvä foorumi ystävien tapaamiseen. Myös uusia tuttavuuksia tuli solmittua, kun ruokapöydässä istui väkeä eri seurakunnista ja eri työaloilta. Vuorovaikutusta tapahtui.

"Henkilökohtaisesti iloitsin siitä, kun illanvietossa sain tutustua lisää liittoni työntekijöihin. On aivan toisenlaista ottaa heihin nyt yhteyttä, kun tuntee keskustelukumppanin", Mari Torri-Tuominen sanoi tyytyväisenä.

Myös diakoniatyöntekijä Seija Halonen ja seu-

Margit Peltovirta, Seija Halonen ja Henna Mattila tulivat Kauniaisista virkistäytymään ruokapöydän ääreen. Naisten mielestä oli rikastuttavaa, kun jäsenilta oli kaikkien liittojen yhteinen.

rakuntapastori Margit Peltovirta saapuivat Kauniaisista yhteiseen illanviettoon kohdatakseen tuttuja. Naiset tulivat virkistäytymään hyvän seuran ja ruuan inspiroimina.

"On hyvä tavata vertaisiaan ja keskustella avoimesti asioista. Etupäässä täällä tulee päivitettyä tuttujen kuulumisia eikä niinkään tule puhuttua työasioita, Margit Peltovirta sanoi. Naisten mielestä oli rikastuttavaa, kun jäsenilta oli kaikkien liittojen yhteinen."

"Todennäköisyys, että törmää tuttuihin on suurin juuri tällaisissa tapaamisissa", pohti Lahden seurakuntayhtymän päihdetyöntekijä Matti Ahokas.

Yhteisen ajan viettäminen vahvistaa tunnetta siitä, että ollaan yhtä ja samaa kirkkoa. Matti Ahokas tapasi illanvietossa yllättäen aikoinaan samalla rippileirillä isosena olleen Jouni Heiskasen. Miesten viimekertainen tapaaminen oli viitisentoista vuotta sitten.

Lähetysseuran Päiväkummun toiminnanjohtaja Jouni Heiskanen katsoi, että on arvaamattoman suurta merkitystä tavata ystävä pitkästä aikaa suunnittelematta.

"Samalla kun kuulee toisen kuulumiset ja kertoo omansa, voi peilata omaa elämäänsä ja saada perspektiiviä omaan työhistoriaansa. Samanaikaisesti ovat läsnä kolme ulottuvuutta; mennyt, nykyinen ja tulevaisuus."

"Kun jutellaan työasioista kollegoiden kanssa, on myös hyvä nostaa esille työn myönteisiä puolia tasapainon säilymisen vuoksi. Iloiset asiat ovat hyvänä voimavarana, Heiskanen uskoi ja harmitteli sitä, että suomalaisessa kulttuurissa liian harvoin tulee an-

nettua kannustavaa palautetta toisen työstä."

Kirkkopäivät saivat Heiskaselta kiitosta. Kirkkopäivät on paikka, jossa on mahdollisuus ilmaista itseään ja tuoda kuuluviin tärkeiksi katsomiaan asioita. Uudet kohtaamiset avartavat ajatuksia.

OLEMISTA IHMISTEN KESKELLÄ

Tampereen hiippakunnan kasvatuksen hiippakuntasihteeri Matti Helin istui myös Veturitalin ruokapöydässä. Niin yhteisellä illalla kuin ylipääntensä Kirkkopäivillä on hänen mielestään vahva sosiaalinen merkitys. Lisäksi tapahtuma antaa virikkeitä työhön ja kenties myös uutta intoa työn tekemiseen. Papin työ on pääosin henkistä työtä, jossa ei välttämättä näe suoraan työn vaikutusta.

Kirkkopäivillä kirkon merkitys näyttäytyy konkreettisesti, kun ympärillä on paljon väkeä. Kirkko on ihmisten keskellä.

"Työn mielekkyys ja kirkon vaikutus on silminnähtävää, kun liikkeellä on tuhansia ihmisiä. Kirkon työntekijän identiteetti voi pieneltä osin myös vahvistua Kirkkopäivillä, uskoi Helin. Kirkkopäivät luo me-henkeä varsinkin, kun järjestäjinä olivat eri kirkkokunnat ja järjestöt."

Nuorisodiakoni Henna Mattila Kauniaisista katsoikin, että nuorelle työntekijälle tapaamiset ovat tärkeitä motivaation lähteitä. Hän piti jäsenillasta, kun sinne oli saapunut väkeä kirkon eri työntekijäaloilta. Ilta antoi hänelle täydentävyyttä työhön, sillä väistämättä hänen tuli vertailtua pöytäseuransa kanssa eri työmuotoja keskenään.

Henna Mattila tuli päiville seurakun-

tansa nuorten kanssa. Hän toivoo osallistuvansa jälleen seuraaville Kirkkopäiville. Kirkkopäivävieraat toivotettiinkin päätöstilaisuudessa tervetulleiksi Ouluun, jossa järjestetään seuraavat Kirkkopäivät toukokuun viimeisenä viikonloppuna vuonna 2005.

KIRKKOPÄIVILLÄ KESKUSTELTIIN MUUN MUASSA TYÖN ETIIKASTA

Kirkkopäivillä on tapana nostaa esille kriittisestikin kirkkollisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä. Esimerkiksi lauantain seminaarissa visioitiin lähitulevaisuuden Suomea talouden, työn ja etiikan näkökulmasta. Pohjana keskustelulle oli Jeesuksen Isä meidän -rukouksen neljäs rukouslause: Anna meidän jokapäiväinen leipämme.

"Toivon, että työntekijä ei ajatella tuotannon tekijänä ja taloudesta käsin, vaan inhimillisyyden kautta. Tehokkuus ei sinänsä ole paha asia, mutta se ei saa johtaa epäinhimillisyyteen, sanoi seminaarissa ollut puheenjohtaja Ann Selin Palveluoljon ammattiliitosta. Hän toivoi maahamme sellaisia työoloja, joissa jokaisen työntekijän tarpeet huomioidaan. Kaikkien tulee saada osallistua ja vaikuttaa työnsä sisältöön."

"Mutta joillakin työpaikoilla on niin kiireinen tahti, että kanssakäyminen toisten kanssa on miltei mahdotonta. On työpaikkoja, joissa on jopa kielletty puhua työtovereitten kesken", Selin kertoi. Hän toivoi keskustelun työn etiikasta jatkuvan.

Hänen mielestään kirkon ja ammattiyhdistysliikkeen yhteistyö on ollut mitä parhainta. Eettisissä kysymyksissä kannat ovat hänen mukaansa lähellä toisiaan.

Ammattiyhdistysliikkeen aluetason ja seurakuntien yhteiskunnallisen työn säännöllinen yhteistoiminta alkoi 1985 Helsingissä.

HYVINVOINTIYHTEISKUNNAN TURVAAMISTA

Suomi 2010 talouden, työn ja etiikan näkökulmasta -seminariin otti osaa myös Palvelutyönantajien toimitusjohtaja Arto Ojala. Hän muistutti, että kukaan ei voi väittää, että kaikki asiat olisivat Suomessa kunnossa. Yhdeksi ongelmien aiheuttajaksi hän myös nosti kiireen.

"Kiireisestä elämänmuodosta aiheutuvien ongelmien ratkaisua on mietittävä niin työpaikoilla kuin kodeissakin. Työpaikoilla on satsattava entistä enemmän ihmisten jaksamiseen ja työhyvinvointiin", Ojala sanoi.

"Huolenpito on eettinen velvollisuus, joka kuuluu ilman muuta sivistyneeseen kulttuuriin ja ihmisyhteeseen. Se on samalla ehto vakaalle ja turvalliselle yhteiskunnalle, joka puolestaan on edellytys menestyvälle liiketoiminnalle."

Arto Ojalan mielestä kukaan ei aseta hyvinvoin-

tiyhteiskunnan turvaamista kyseenalaiseksi. Puolueilla ja yhteiskunnan intressipiireillä on sen sijaan erilaisia näkemyksiä siitä, millaisia toimia se edellyttää. Arto Ojalan mukaan suomalainen hyvinvointi ei perustu jatkossa entisestään kiristyvään verotukseen ja tulonsiirtoihin, vaan hänen mielestään tarvitaan talouden aitoa dynamiikkaa, joka synnyttää uutta työtä ja toimeliaisuutta."

"Tarvitaan myös sosiaaliturvan ja verotuksen uudistamista niin, että työn tekeminen ja tarjoaminen tulevat kannattaviksi. Tarvitaan uusia keinoja yhteiskunnallisten palvelujen tuottamiseen, ennen muuta julkisen ja yksityisen sektorin rakentavaa yhteistyötä. Hyvinvointi edellyttää kaikkien kynnelle kykenevien työpanosta."

Ojala katsoo, että ei ole hyväksyttävää eikä kansantaloudellisesti kestävää, jos ihmisillä on mahdollisuus valita joko sosiaaliturvalla elämisen tai työn tekemisen välillä. Kyse on hänen mielestään kansustinloukuista, mutta myös yksilön etiikasta.

Seminaari sai Helsingin yliopiston suuren salin täyteen väkeä puhumaan hyvästä työstä. Seminaarin puheenjohtajana toimi Helsingin piispa Eero Huovinen.

Seminaarin järjesti ryhmä nimeltään 3+1. Kolme koostuu AKAVA:sta, SAK:sta ja STTK:sta ja plus tarkoittaa kirkkoa.

Kirjoittaja on vapaa toimittaja.

Helsingin kristillinen opisto
Kuukiventie 6, 00840 Helsinki
Puh. 621 9000
www.mission.fi/hkro

Ellet pääse teologiseen?

**Tule opiskelemaan teologiaa
Helsingin kristilliseen opistoon.**

Teologian koulutus 25.8.2003-21.5.2004

- * Teologian koulutus - väylä kirkon palvelukseen
 - * Mahdollisuudet syventää raamatullista ja kirkkollista tietoa
 - * Yliopiston yleisen teologian a-opintokokonaisuus (15 ov)
 - * Osioita teologian opintojen perusoppimäärästä ja valmennuskurssi teologiseen tiedekuntaan.
- Tiedustelut ja hakulomakkeet:
Helsingin kristillinen opisto
Kuukiventie 6, 00840 Helsinki, p. 09-621 9000.

Visio uudesta uskonpuhdistuksesta

Piispa John Shelby Spong haluaa hahmottaa kristinuskon huomista varten. Hän sanoo, että kristinuskon pitää muuttua tai kuolla. Kristinuskon tulevaisuutta ajatellen vaihtoehtoja ei ole näköpiirissä. Tämän episkopaalisen kirkon (USA:n anglikaanikirkko) piispan henkilökuvaan on jo 1970-luvulta lähtien liitetty sanat kiistelty, harhaoppinen, jopa ei-uskova. Suomessa piispa Spongin ajattelua tunnetaan hyvin rajoitetusti.

SPONGIN TAUSTA

Alkuaan piispa Spongin suku on isän puolelta lähtöisin Norfolkiasta, Englannista. John Shelby Spong, ystävien kesken Jack, on syntynyt Charlotteissa, Pohjois-Karoliinassa 16.6.1931 keskiluokkaiseen perheeseen. Hän syntyi yhteisöön, jossa vallitsi ankara rotuerottelu. Valkoihoiset ja värilliset ihmiset erotettiin toisistaan näkymättömällä viivalla, joka oli yhtä vankka kuin Kiinan muuri.

Naisten hyvää koulutusta ja lahjakkuutta ei tuossa yhteisössä osattu arvostaa. Uskonnollisuus oli vanhoillista ja raamattukekseistä. Pahimmillaan se ilmeni sokean fundamentalistisena raamatullisuutena.

Fundamentalismi on 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa syntynyt liike, joka alkoi reaktion kehitysoppia, tieteellistä raamatunselitysoppia ja uudistusmielisyyttä vastaan. Keskeisenä periaatteena fundamentalismissa on puolustaa Raamatun sanallista erehtymättömyyttä. Parhaimmillaan uskonnollinen elämä oli kuitenkin totista ja harkitsevaista. Ihmiset ajattelivat, että Jumala on protestantti herrasmies, kuten Jeesuskin oli. Ihmiset vihasivat juutalaisia, vaikka useimmat eivät edes tunteneet heitä. Homoseksuaalisuus oli asiana suuri kauhistus.

Tällaisella taustalla oli luonnollinen taipumus synnyttää Spongista fundamentalismin vastustaja ja uudistushaluinen kirkonmies.

SPONGIN PAPPISURA

Piispa Spongilla on jo tähän mennessä takanaan mittava ura, joka alkoi Viattomien lasten päivänä 28.12.1955, jolloin hänet vihittiin papiksi. Spong valittiin Newarkin hiippakunnan piispaksi 6.3.1976. Eläkkeelle Spong on jäänyt piispan virasta 1.2.2000 alkaen. Eläkkeelle jääminen ei kuitenkaan ole hiljentänyt hänen tahtiaan. Hän on toiminut sen jälkeen luennoitsijana Harvardin yliopistossa sekä puhujana eri puolilla maailmaa ja Yhdysvaltoja.

Vanhoillisten kristittyjen mielestä Spongin puheet, opetukset ja kirjoitukset ovat koko hänen uransa ajan olleet uhka kirkolle, mutta yhtä lailla koulutettujen, ajattelevien ja uudistusmielisten kristittyjen mielestä puheet ovat arvostettuja ja suosittuja.

Ehkäpä merkittävimpänä esikuvana piispa Spongille on ollut edesmennyt Englannin anglikaanisen kirkon piispa John A. T. Robinson. Spongin teologinen ajattelu perustuu erinomaiseen Raamatun tuntemukseen, raamatunselitysopilliseen ja kristillisen ajattelun oppilliseen asiantuntemukseen. Hän on ollut myös riittävän avoin käydäkseen vuoropuhelua niiden muiden tieteenalojen kanssa, joiden tuloksilla pitäisi olla vaikutus oman aikamme teologiseen ajatteluun. Robinsonin tavoin Spongia on jopa sanottu erääksi oman kirkkonsa profeetaliseksi hahmoksi.

SPONGIN PYRKIMYKSET KIRKON UUDISTAJANA

Olen seurannut Spongin uraa ja kirjoituksia vuodesta 1989 alkaen mielenkiinnolla. Ajattelin, että tuohon ihmiseen haluaisin todella tutustua. Olen lukenut muutamia hänen kirjoittamiaan kirjoja, ja kymmeniä lehtiartikkeleita. Luettuun ei ole ➔

tarvinnut pettyä. Erityisesti mieleeni ovat jääneet Spongin sanat, että ”sydämeni ei tule koskaan palvelemaan sitä, minkä mieleni on hylännyt”.

Piispa Spongin uudistuspyrkimyksistä tulee esille kaksi asiaa. Ensinnäkin hän haluaa tarkastella uskontoa yleensä ja erityisesti kristinuskoa nykyajan tiedollista taustaa vasten. Hän tahtoo puhua niille, jotka yhä kaipaavat uskoa Jumalaan, mutta havaitsevat perinteisissä kirkkoissa julistetun sanoman parhaimmillaan epäuskottavaksi ja pahimmillaan hölynpölyksi.

Voisimmeko luoda uuden vision kristinuskosta - me, joiden ajattelua ja nykyaikaista tietoisuutta ovat muovanneet ja kasvattaneet Kopernikus, Galilei, Newton, Darwin, Freud ja Einstein vain muutamia ihmisiä mainitakseni?

Spong haluaa päivittää kristinuskon omaa aikaamme vastaavaksi. Hän on todennut ääneen, että kristittyjen uudistustoiveista huolimatta ”monet kirkot, mikäli niiden annettaisiin valita, valitsisivat mieluummin kuoleman kuin muutoksen”. Toiseksi hän haluaa tarkastella kristinuskoa oman aikamme sosiaalisten, poliittisten ja taloudellisten seikkojen valossa. Vaikka ihmiset ja maailma ovat muuttuneet ja muuttuvat jatkuvasti, niin ihmisen peruskysymykset ovat säilyneet. Ihmisten kysymykset ja vuoropuhelu ovat tilaisuus mitä jännittävimmälle matkalle – matkalle Jumalan salaisuuteen.

UUDEN USKONPUHDISTUKSEN TEOLOGINEN PERUSTA

Piispa Spongin peräänkuuluttama huomispäivän kristinusko näkyy jo ensimmäisessä kahdestatoista teesistä, jotka ovat alun perin julkaistut Newarkin hiippakunnan lehdessä, sittemmin internetisä ja viimein myös vuonna 2000 julkaistussa omaelämänkerta kirjassa. Tuo teesi kuuluu näin: ”Teismi, Jumalan määrittelytapana, on kuollut. Niinpä melkein kaikki teologien Jumala-puhe on tänä päivänä mitään tarkoittamatonta. Täytyy keksiä uusi tapa puhua Jumalasta”.

Ensimmäisenä pääperiaatteena Spong on uuden uskonpuhdistuksen visiossan todennut uskovansa, että Jumala on todellinen. Toisena pääperiaatteena hän on todennut, että meidän on erotettava toisistaan kokemus Jumalasta ja myöhempi inhimillinen selitys tuosta kokemuksesta. Kokemus Jumalasta on sekä todellinen että ajaton. Jokainen inhimillinen selitys on aina ja väistämättömästi aikaan sidottu. Täten kaikki inhimilliset selitykset ovat rajallisia ja tuomitut kuolemaan.

Näitä aikaan sidottuja, äärellisiä, jopa kuolemaan tuomittuja selityksiä ovat sellaisenaan pyhät kirjoituksemme, uskontunnustuksemme, jumalanpalvelusliturgiamme, oppimme ja opinkappaleemme. Mikään näistä ei ole ikuista. Kaikki Jumala-puhe on inhimillistä rakennelmaa. Mutta meillä on Jumala-puhetta, koska on olemassa todellisuus, jo-

Piispa John Shelby Spong ja hänen Suomen-vierailunsa isäntä Hannu K. Saloranta.

hon sana Jumala viittaa ja tuo todellisuus on enemmän kuin inhimillinen rakennelma.

Jumalakokemus on miltei aina sanaton, ekstaattinen kokemus. Tärkeintä meille on oivaltaa, että tuo ”kieli, jota käytämme, on inhimillistä, kulttuurisesti ehdollistettua, ja kyvytöntä tekemään enempää kuin viittaamaan siihen, jota ihminen ei voi koskaan täysin käsittää”.

Mikään inhimillinen selitys ei ole ikuisesti voimassa tai ikuisesti totta. Kirkon täytyisi tunnustaa, että opit ja dogmit ovat inhimillisiä luomuksia, eivät jumalallisia ilmoituksia, eikä mikään näistä ole lopullisesti totta tai ikuisesti voimassa. Kristinuskon harhaoppi on siinä, että perimmäinen ja pelastava totuus Jumalakokemuksesta voisi tosiaan olla teologisissa selityksissä.

Uskon, että uuden uskonpuhdistuksen täytyy alkaa irtisanoutumalla kaikista perinteisistä selityksistä, mutta sen täytyy yhä olla riippuvainen siitä kokemuksen todellisuudesta, jota nuo selitykset ovat tarkoitetut viestittämään.

HUOMISPÄIVÄN KRISTINUSKO

Ei voida enää ajatella, että Jumala on elämän ulkopuolinen olento, joka tunkeutuu maailmaam-

me täyttääkseen jumalallisen tarkoituksen. Niinpä teistinen Jumala varmasti kuolee. Mutta teismien kuolema ei tarkoita, että ei ole jumalallista läsnäoloa. Jumalaa ei pidä käsittää olennoksi – ei edes ylimmäksi olennoksi tai yliluonnolliseksi olennoksi, vaan pikemminkin kaiken olemisen perustaksi (Paul Tillichin tavoin). Olemisen perusta ei ole elämän ulkopuolella. Se on pikemminkin läsnä kaikkien asioiden olemisessa.

Mikäli Jumala-kokemus on se, mikä on todellista, eivätkä Jumala-kokemuksen selitykset, niin emmekö voi suosittaa, että juuri tämä Jumala on elämän lähde, rakkauden lähde ja olemisen perusta, joka kohdattiin ihmisen, Jeesus Nasaretilaisen elämässä, rakkaudessa ja olemisessa? Jumalan läsnäolo Jeesuksessa oli voimaa antava kutsu meille kaikille, astua epätäydellisyytemme rajojen yli täydellisempään ihmisyyteen.

Kirkon, joka jatkaa elämää tässä maailmassa, täytyy varistaa selitystensä kirjaimellisuus ja aloittaa tehtävä olemalla yhteisö, joka omistautuu ja kutsuu ihmiset astumaan yli pystytettyjen esteiden. Lisäksi sen tulee olla yhteisö, joka tekee ihmiset kykeneviksi selviytymään kehityksen kankeudesta esteettömään ihmisyyteen. Sellaiseen ihmisyyteen, joka ei ole langennut vaan on ainoastaan kesken-eräinen, ihmisyyteen, joka odottaa ja ikävöi tulla luoduksi kokonaisena.

Ehdotan, että Jumala on sellainen, joka ylittää teismien kaltaiset selitykset, mutta ei ylitä tuota kokemusta, joka on todellinen, pyhä, toisenlainen ja iäinen. Rukous on tapa elää ja jakaa Jumalan läsnäolo. Etiikka perustellaan sillä periaatteella, että koska Jumala kohdataan elämän lähteenä, rakkauden lähteenä ja olemisen perustana, niin kaikki toiminta, joka parantaa elämää, lisää rakkautta ja kohentaa olemista, on sekä jumalallista että hyvää.

Iankaikkisessa elämässä iankaikkisuus on läsnä oleva todellisuus, johon me astumme siinä kehityskulussa, jossa elämme täysin, rakastamme tuhlaavaisesti ja olemme kaikkea sitä, mitä voimme olla. Tuosta iankaikkisuudesta, johon säilytät oikeuden, emme voi koskaan kuolla.

Kristillisen kirkon, joka on syntynyt tässä uskonpuhdistuksessa, on luovuttava käännetyistä ja lähetyssaarnaajan pyrkimyksistä, sillä nämä perustuvat sen virheelliseksi osoittautuneen perusteen varaan, että perimmäinen totuus voisi joskus olla ihmisen hallussa.

SPONGIN SUOMEEN KUTSUMINEN

Kirkolla on näköpiirissä sittenkin toivoa, mutta vain muutoksen kautta. Siihen eivät riitä vain jumalanpalvelus uudistus, vaikka se olisi kuinka hyvä ja onnistunut tai muu kosmetiikka.

Lokakuulla 1998 sain vastauskirjeen kirjoitetuani ensin piispa Spongille. Piispa lausui ilahtuneensa siitä, että olin kokenut yhden hänen kirjoistaan

hyödylliseksi. Olin ensimmäinen hänelle Suomesta kirjoittanut henkilö. Spong sanoi myös mielistyneensä siitä, että hänen kirjansa oli löytänyt tienensä juuri tähän maahan, jota hän on aina hyvin paljon ihaillut. Tähän ajatukseen sittemmin vetosin pyytäessäni piispa Spongia Helsingin kirkkopäiville puhujaksi.

Hän ei ole kertaakaan empinyt tulla Suomeen. Voimme varmasti olla tyytyväisiä. Spongin Suomeen tulosta ehdittiin ennen kirkkopäiviä kysellä aina Ruotsia myöten.

SPONGIN TAPAAMINEN

Kun kevään kuluessa ilmeni, että matkustan kolmeksi viikoksi Kaliforniaan opiskelemaan ja lomalemaan, niin sovin tapaamisesta John Shelby ja Christine Spongin kanssa. Tapaaminen järjestyi 9.3.2003 St.Jamesin episkopaalisessa kirkossa San Franciscossa.

Messussa läsnäolo oli ikimuistoinen kokemus: kuunnella taitavan puhujan selkeätä sanomaa huomispäivän kristinuskosta. Välillä laitoin silmät kiinni ja kuuntelin yleisön reaktioita. Toisinaan kuulijat olivat henkeä haukkoen hiljaa, toisinaan he taputtivat tai nauroivat puheessa esiin tulleille hauskoille yksityiskohdille. En ole aiemmin kuullut vastaavaa muualla paitsi herätyskokouksissa. Sellainenhan tämäkin toki oli – minulle!

Oli mielenkiintoista kuunnella piispaa, joka on koko pappisuransa ajan kamppaillut oman ja perheensä hyvinvoinnin uhalla rotuerottelun lopettamiseksi. Hän on kamppaillut naisten yhdenvertaisuuden puolesta myös kaikissa kirkon viroissa. Viimeisimpänä saavutuksena piispa Spong toteutti omassa hiippakunnassaan homoseksuaalien yhdenvertaisuuden kirkon virkoja ja seurakuntalaisten asemaa ajatellen.

Tavatessani tuon piispan huomasin jälleen keran, että pelkkä kirjojen lukeminen ei koskaan riitä. Oli hienoa tavata lämmin ihminen. Tuo lämpö teki hänen sanomansa ja kaiken aiemmin kirjoittamansa minulle vieläkin merkittävämmäksi.

PIISPA SPONG HELSINGIN KIRKKOPÄIVILLÄ

Piispa Spongin vierailu oli yleisömenestys. Valokoinen sali oli täynnä. Jopa salin ulkopuolella aulassa seisoi ja istui kuulijoita. Etukäteen hänen vastustajikseen ilmoittautuneet suomalaiset kirkonmiehet tekivät suuren palveluksen mainostaessaan kannanotollaan piispa Spongia. Suuri kiitos tästä heille! Media oli runsaslukuisesti paikalla.

Spong puhui aiheesta ”Pitääkö kristinuskko päivittää? Uusi uskonpuhdistus?”. Luentonsa yhteenvedossa piispa totesi, että hän ei voi sanoa, kuka tai millainen Jumala on. Kukaan ihminen ei kykene siihen. Ainoastaan sen ihminen voi kertoa, kuinka hän on kokenut Jumalan. On kuitenkin

erotettava toisistaan Jumalasta saatu kokemus, joka on todellinen, ajaton ja ikuinen, ja tuon kokemuksen tulkinta, joka on aikaan sidottu, rajoittunut ja vinoutunut.

Jumala on elämän lähde. Sen tähden ihmisen tarkoitus on elää täysillä. Jumala on rakkauden lähde. Sen tähden ihmisen tarkoitus on rakastaa tuhlaavaisesti. Tunnetun luterilaisen teologin Paul Tillichin sanoin Jumala on kaiken olemisen perusta. Tällöin ihminen voi parhaiten palvella Jumalaa olemalla kaikkea sitä, mitä hänen on mahdollista olla.

Kristityn elämän tarkoitus ei ole tulla uskonnol-

liseksi ja vanhurskaaksi, vaan elää täydesti, rakastaa tuhlaavaisesti ja uskaltaa olla kaikkea sitä, mitä kullakin meistä on kyky olla. Kristityn on tarkoitus elämässään kasvaa inhimillisemmäksi, saavuttaa ihmisyyden kehityskaaressa täydempi ihmisyyys. Jeesuksen elämässä tämä on käynyt toteen. Juuri siksi Spongilla ei ole ollut mitään vaikeutta olla samaa mieltä Paavalin kanssa ja sanoa, että Jumala oli Kristuksessa.

Kirjoittaja on Nurmijärven seurakunnan kappalainen, Spong in pariskunnan Suomen-vierailun isäntä.

Piispa Spong in kirkkopäivävierailu herätti vilkasta keskustelua. Piispa Huovinen osallistui keskusteluun homileettisella tasolla, käsitellen saarnassaan helatorstain sanoman soteriologista merkitystä. Edellyttääkö sitoutuminen klassisen kristinuskon peruskohtiin myös sitoutumista antiikin maailmankuvaan vai onko klassinen kristinuskko mahdollinen myös nykyisin, modernin luonnontieteen aikakaudella?

EERO HUOVINEN:

”Missä Jeesus on?”

Jeesus vei opetuslapset ulos kaupungista, lähelle Betaniaa, ja siellä hän kohotti käntensä ja siunasi heidät. Siunatessaan hän erkani heistä, ja hänet otettiin ylös taivaaseen. He kumartuivat maahan asti ja osoittivat hänelle kunnioitustaan, ja sitten he riemua täynnä palasivat Jerusalemiin. He olivat alati temppelissä ja ylistivät Jumalaa. (Lk. 24:50-53)

Rakkaat seurakuntalaiset, rakkaat papiksi vihtävät.

Olette ehkä joskus kuulleet pienen lapsen suora-puheisen ja uteliaan kysymyksen: ”Missä Jeesus nyt on?” Ja jos vastaamme, että Jeesus on taivaassa Jumalan luona, niin seuraava kysymys voi panna lujille: ”Jos Jeesus on taivaassa, miten hän sitten voi olla meidän luonamme?”

Samanlaista tiedonhalua me aikuisetkin voimme tuntea. Arvuutellemme avaruuden ihmeitä ja häm-

mästelemme Jumalan olemusta. Missä on taivas? Missä Jumala asuu? Miten uskoa Jumalaan maailmassa, joka tänään ymmärtää paikan ja avaruuden toisella tavalla kuin Jeesuksen aikana? Miten kristillinen usko voi säilyttää sisältönsä ja voimansa luonnontieteen valloittamassa maailmassa? Samalla kun tieto lisääntyy, myös tuska kasvaa.

Juuri helatorstai ja Kristuksen taivaaseen astuminen voi monelle ajattelevalle ihmiselle olla kuin koetinkivi. Uskontunnustuksemme käyttää kieltä, joka näyttää sitoutuvan vanhaan kolmikerroksiseen maailmankuvaan. Ensinnäkin Kristus eli, kärsi ja kuoli maan päällä, sitten hän astui alas tuonelaan, ja lopuksi hän nousi ylös kuolleista ja astui taivaaseen. Joku voi kysyä, onko helvetti todella maan alla ja onko Jumalan asuinsija ylhäällä.

Joidenkin mielestä nykyaikainen ihminen ei voi enää lainkaan sitoutua sellaisiin kristillisen uskon oppeihin, jotka ovat syntyneet ennen modernin luonnontieteen vallankumousta. Me emme voisi enää puhua uskosta sellaisilla paikkaa ilmaisevilla käsitteillä kuin ”alas” ja ”ylös”. Vain kehittymätön lapsi miettii, missä Jeesus on. Itsensä aikuisek-

si tunteva taas joutuisi luopumaan Kristuksen ylösnousemuksesta ja taivaaseen astumisesta. Usko olisi tulkittava uudelleen ja vanhat dogmit heitettävä romukoppaan.

MISSÄ JEEBUS TÄLLÄ HETKELLÄ ON?

Mitä me siis tänään helatorstaina oikein juhlimme? Mitä siis Kristuksen taivaaseen astuminen tarkoittaa? Missä Jeesus tällä hetkellä on?

Vanhastaan helatorstai on ollut Kristuksen taivaaseen astumisen ja hänen taivaallisen kuninkuutensa pyhä. Uskontunnustuksessa taivaaseen astumiseen liittyy läheisesti se, että Kristus istuu Isän, kaikkivaltiaan Isän oikealla puolella.

Olen eilen uudelleen lukenut Martti Lutherin helatorstai-saarnaa. Ja vaikka Luther epäilemättä oli esitieteellisten ja esikopernikaanisten maailmankuvien vallassa, hänen ajatuksensa sisältävät paljon sellaista hengellistä viisautta, joka luonnontieteen kehityksestä riippumatta voi puhutella meitä. Ei Lutherkaan ajatellut taivaaseen astumisesta puhuessaan tähtiä, kuita, aurinkoa eikä taivaankansia, vaan Jumalan todellisuutta. Helatorstain sana ei ole mitään informaatiota avaruuden rakenteista eikä luonnonkuvausta, vaan se puhuu siitä, mitä Jumala tekee ja miten hän kohtelee ihmistä, sinua ja minua.

Vaikka Luther puhuu evankeliumien tapaan paikkaa kuvaavilla käsitteillä, uskon sisältö on kuitenkin paljon enemmän kuin maantieteellinen, geografinen tai kosmologinen kuvaus maailman rakenteesta.

HELATORSTAIN KOLME PÄÄVIESTIÄ

Helatorstailla on kolme pääviestiä.

Ensinnäkin: me emme enää näe Kristusta maalillisilla silmillämme. Luukaskin sanoo ytimekkäästi, että siunataksaan opetuslapsiaan Jeesus ”erkani heistä”. Me suomalaiset emme voi nähdä Jeesus Nasaretilaista luonnollisilla silmillämme niin kuin katsoimme toisiamme, autoja tai auringonpimennystä.

Joku voisi ajatella, että Jeesuksen ”erkaneminen” pois ihmisten luota on menetys. Eikö olisi uskonnonkin kannalta parempi, että sen perustaja olisi havaittavalla tavalla läsnä kannattajiensa keskuudessa? Ehkä asia on kuitenkin päinvastoin.

Jos Jeesus olisi jäänyt vain maan päällä eläneeksi ja silmin nähtäväksi ihmiseksi, häntä voitaisiin kyllä muistella ja opetuksiaan seurata, mutta hän itse ei enää olisi meitä lähellä. Jos uskoisimme vain nykyisen Palestiinan alueella asuneeseen muinaiseen saarnamieheen, silloin Kristus ei enää eläisi meidän keskuudessamme. Vain hänen aatteensa ja moraaliset opetuksensa voisivat meitä liikuttaa.

Helatorstain toinen pääviesti on: Kristus astui ylös taivaaseen ja istuu Isän oikealla puolella, jotta hän hallitsisi kaikkea. Taivas on hallitsijan ja val-

tiaan paikka.

Luukas sitoo Kristuksen taivaaseen ottamisen ja hänen hallitsijan asemansa kauniisti yhteen. Heti kun Jeesus on kadonnut opetuslasten silmistä, ”he kumartuivat maahan asti ja osoittivat hänelle kunioitustaan”.

Aivan ilman vanhoja maailmankuvakahleita ihmisen voi ymmärtää, mitä ylös menolla ja alas laskeutumisella voidaan tarkoittaa. Helsingin Sanomien Nyt-liitteessä on kerran viikossa toimituksen laatima lista niistä asioista ja henkilöistä, jotka kulloinkin ovat ”nousussa” tai ”laskussa”. Se jonka media nostaa ylös, hän hallitsee ihmisten mielikuvaa. Ja se, jonka media painaa alas, hän on kaikkien halveksima.

Olisiko niin, että myös modernin ihmisen mielikuvamaailmassa ajan ja paikan käsitteet hallitsevat paljon enemmän kuin me uskovaiset joskus suostumme ajattelemaan. Vaikka avaruuden avaruus onkin mullistanut käsityksemme etäisyyksistä ja ulottuvuuksista, ihmisen itseymmärrys on yhä edelleen sidottu samoihin ilman- ja mielensuuntiin kuin aiemminkin. Itse kukin meistä voi vaivatta ymmärtää, että mieli voi kohota ja että alamäki merkitsee yleensä epätoivottua kehityksen suuntaa.

MITÄ TARKOITTA TAIVAASEEN ASTUMINEN?

Taivaaseen astuminen ja Isän oikealla puolella istuminen tarkoittaa siis sitä, että Kristus hallitsee nyt kaikkea. Taivas on paikka, joka ei ole paikka, mutta joka on paikka kaikkien paikkojen yläpuolella. Paradoksaalisella kielellä taivas on paikka, joka ei ole paikka, vaan joka ylittää kaikki maalliset paikat ja kätkee ne sisäänsä.

Syvimmältään Kristuksen taivaaseen astuminen ei kuitenkaan ole filosofisen uteliaisuuden kohde. Luther pitää tyhjänä sellaista tulkintaa Kristuksen taivaaseen astumisesta, joka on kiinnostunut vain Kristuksen sijainnista. ”Ei pidä ajatella niin, että Kristus on matkustanut sinne ja istuu nyt siellä ylhäällä ja antaa meidän täällä hallita.” Ja monet muutkin kristillisen kirkon opettajat ovat vuosisatojen ajan torjuneet sellaisen opin, että Kristus olisi mennyt taivaaseen istuakseen siellä joutilaana ja välinpitämättömänä.

Päinvastoin: Kun Kristus istuu Isän oikealla puolella, hän on mitä aktiivisin. Korkeimmalta valtaistuimelta hän hallitsee kaikkea. Lutherin mukaan juuri taivaasta, siis kaiken paikallisen sidonnaisuuden ulkopuolelta Kristus näkee kaikki ihmiset, tuntee kaikki sydämet, vaikuttaa kaikkein eniten, hallitsee kaikkea.

AJAN JA PAIKAN TUOLLE PUOLELLE

Helatorstain kolmas viesti on tämä: Kristus astui taivaaseen voidakseen olla lähellä mei-

tä. Toisin sanoin: Kristus astui ajan ja paikan tuole puolelle voidakseen olla kaikkialla. Tämä uskon- totuus on merkittävä, yhtä aikaa vaikea käsittää ja kuitenkin lohdullinen ja iloinen. Kristus on mennyt taivaaseen, jotta hän voisi olla lähellä meitä.

Kristillinen usko on aina pitänyt Kristusta poikeavana hallitsijana. Hän ei ole etäinen despootti eikä kaukainen yksinvalti, vaan hallitsija, joka rakastaa ja tulee lähelle.

Luukkaan evankeliumissakin näkyy, mikä on taivaaseen astumisen varsinainen sisältö ja tarkoitus. Vaikka Kristus on mennyt pois opetuslasten silmistä ja vaikka he ”kumartuvat maahan asti” osoittamaan kunnioitusta, kaikki saa aikaan vain iloa, vapautta ja rohkeutta. ”He kumartuivat maahan asti ja osoittivat hänelle kunnioitustaan, ja sitten he riemua täynnä palasivat Jerusalemiin. He olivat alati temppelissä ja ylistivät Jumalaa.”

Kristuksen taivaaseen astuminen on siis merkittävä yhdistelmä Kristuksen näennäistä poismenoa ja jatkuvaa läsnäoloa meidän luonamme. Meidän silmiltämme Kristus menee pois ja erkanee, mutta hän menee taivaaseen voidakseen olla läsnä aina ja kaikkialla. Kristus ei ole jäänyt Palestiinaan, vaan hän elää tässä ja nyt.

Lutherilla on merkittävä iskulause, joka osuvasti tiivistää helatorstain sanoman: ”Me olemme ylhäällä hänen luonaan ja hän on täällä alhaalla meidän luonamme.”

Mitä tämä kaikki voi merkitä teille, rakkaat papiksi vihittävät?

Pappisvirkaa on vanhastaan nimitetty saarnaviraksi. Vaikka tämä nimitys voi tuntua teistä antiikkiselta, älkää heti heittäkö sitä pois. Te olette Kristuksen todellisuuden todistajia. Saarnaaminen ei ole muuta kuin Kristukseen viittaamista, hänen läsnäolonsa ja armonsa vakuuttamista. Älkää tätä tehtävästä koskaan luopuko, vaikka miten monet muutkin haasteet teitä kuormittavat.

Kun Luther miettii, miten Kristus voi yhtä aikaa olla taivaassa ja meidän luonamme, hän sanoo näin: ”Saarnassa Kristus tulee alas ja uskossa me nousemme ylös.” Saarnatkaa te siis näin: Kristus on mennyt taivaaseen, jotta hän tulisi kaikkein alimpiin ja kaikkein kätkeyimpiin paikkoihin. Niin piiloon ihminen ei voi häpeänsä ja ahdistuksensa kanssa mennä, etteikö Kristus taivaasta löytäisi tietä alas ihmisen luokse. Ja saarnatkaa siitä, että Kristus haluaa nostaa jokaisen eksyneen ja orvon ylös taivaan iloon, kirkkauteen ja lepoon.

Kun näin saarnaatte, silloin Kristus itse on myös teidän kanssanne, mihin sitten elämässä ja työssä menettekin. Hän itse on sinun kanssasi Ville, Ben, Hannu, Timo-Matti, Samuli, Anita, Hanne-Maaria, Sini, Marika, Elina, Riitta-Leena, Hanna, Elina, Tuija ja Tommi. Olkaa siis iloisia ja rohkeita.

Helsingin piispa Eero Huovisen saarna pappisvihkimyksessä 26.5. Helsingin tuomiokirkossa.

Kiinnostaako sinua tietää mitä 25 000 koululaista tekee ensi syksynä?

Raamattuvisa 2003-2004

Peruskoulun 5-6-luokkalaisille

KÄY TUTUSTUMASSA WWW.OPKO.FI/RAAMATTUVISA

Pitäkää Raamattuvisaa esillä seurakuntien koulutyössä! Seurakuntien varhaisnuorisotyöstä vastaaville on lähetetty tarkempi kirje viikolla 17.

Raamattuvisan järjestävät: Kirkkopalvelut, kirkkohallitus, Suomen Raamattuopisto (SRO), Suomen ev.lut. Opiskelija- ja koululaistähetyt (OPKO) ja Suomen Piipilaseura

Uusi työttömyysturvalaki

Vuoden 2003 alusta tuli voimaan uusi työttömyysturvalaki (1290/2002). Lakiin on koottu eri laeissa olevat työttömyyden aikaista toimeentuloturva koskevat säännökset ja vastaavat kohdat eri laeista on kumottu. Uudistus tarkoittaa muutoksia vuoden 1985 alusta sovellettuun työttömyysturvalakiin. Seuraavassa tekstissä on joitakin pääkohtia lakimuutoksista.

TYÖSSÄOLOEHTO

Jos hakija ei ole saanut päivärahaa vuonna 1997 tai sen jälkeen, täyttyy työssäoloehto, kun hakija on välittömästi ennen työttömyyttä edeltävän 28 kuukauden aikana ollut työssä vähintään 18 tuntia viikossa 43 kalenteriviikon aikana (alkuehto).

Jos hakija on saanut päivärahaa vuonna 1997 tai sen jälkeen, täyttyy työssäoloehto, kun hakija on välittömästi ennen työttömyyttä edeltävän 24 kuukauden aikana ollut työssä vähintään 18 tuntia viikossa 34 kalenteriviikon aikana (paluehto).

Valtioneuvoston asetuksella on säädetty 18 tunnista poikkeavia viikkotuntimääriä mm. opetus-alalle, kotityöntekijöille ja työaikajärjestelyiltään epätavallisille aloille.

Kaikenlaisesta palkkatyöstä saatu tulo hyväksytään päivärahan perusteeksi. Useammasta osa-aikatyöstä lasketaan palkat enintään 40 tuntiin asti kalenteriviikossa.

PÄIVÄRAHAN MÄÄRÄ

Ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan henkilön vakiintuneen palkan pohjalta työttömyyttä välittömästi edeltäneeltä ajanjaksolta, jona henkilö on täyttänyt työssäoloehdon (43/34 viikkoa). Palkasta vähennetään palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua ja työeläkemaksua vastaava määrä (4,8 prosenttia vuonna 2003). Vähennetystä palkasta muodostetaan laskennallinen kuukausipalkka. Näin saadusta palkkatulosta määrätään päiväraha.

Ansiopäiväraha muodostuu perusosasta joka on yhtä kuin peruspäiväraha 23,02 euroa ja ansio-osa, joka on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kuukausipalkan ylittäessä 2071,80 eu-

roa ansio-osa on 20 prosenttia ylimenevältä osalta.

Koulutus- ja erorahaston myöntämä eroraha lakasi 31.12.2002. Tämän sijaan kassa maksaa korotettua ansio-osaa. Työttömyyspäivärahaa maksetaan korotettuna 150 päivältä, jos:

- toistaiseksi voimassa ollut työsuhde päättyy työnantajan irtisanomiseen taloudellisista tai tuotannollisista syistä;

- hakija on ennen työn menettämistä ollut kassan jäsenenä viisi vuotta;

- hakija on ennen työn menettämistä ollut työeläkkeeseen oikeuttavassa työssä vähintään 20 vuotta ja

- hakija ei ole saanut erorahaa viiteen vuoteen viimeisen työsuhteen päättymisestä lukien.

Korotettu ansio-osa on 55 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kuukausipalkan ylittäessä 2071,80 euroa ansio-osa on 32,5 prosenttia ylimenevältä osalta.

Korotettua ansio-osaa maksetaan erorahan sijaan sille, jonka työsuhde päättyy 1.1.2003 tai sen jälkeen.

LOMAKORVAUKSEN JAKSOTUS

Yli kaksi viikkoa kestäneen kokoaikatyön päättyessä maksettu lomakorvaus jaksotetaan viimeisen palkan perusteella. Jaksotuksen ajalta ei ole oikeutaa päivärahaan. Jaksotuspalkasta ei tehdä 4,8 prosentin työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksuvähennystä.

SOVITELTU PÄIVÄRAHA

Hakijalla on oikeus soviteltuun päivärahaan, jos osa-aikatyön työaika on enintään 75 prosenttia kokoaikatyöstä tai jos kokoaikainen työ kestää enintään kaksi viikkoa. Mikäli kokoaikatyö kestää yli kaksi viikkoa, siltä ajalta ei makseta päivärahaa. Muilta sen kuukauden työttömyyspäiviltä maksetaan kokonaan työttömän päivärahaa.

Kirjoittaja on työttömyyskassa ERKOn lakimies.

Osittainen hoitovapaa laajenee

Työntekijän oikeutta osittaiseen hoitovapaaseen esitetään laajennettavaksi siihen saakka, kun lapsen toinen lukuvuosi perusopetuksessa päättyy. Tavoitteena on, että uudistus tulee voimaan 1.1.2004.

Credo Imagebank/Pekka Lempiäinen

Oikeus osittaiseen hoitovapaaseen laajenee tulopoliittisessa sopimuksessa 2003 - 2004 sovitulla tavalla. Osittainen hoitovapaa on yksi keino sovittaa työaika-järjestelyin yhteen työn ja perhe-elämän vaatimuksia. Osittaista hoitovapaata koskevan säännökset sisältyvät työsopimuslain (55/2001) 4 luvun 4 §:ään.

Osittaisella hoitovapaalla tarkoitetaan vuorokautisen tai viikottaisen työajan lyhennyksenä toteutettavaa hoitovapaata, joka edellyttää työntekijän ja työnantajan sopimusta. Tällä hetkellä osittaiseen hoitovapaaseen on oikeus työntekijällä, joka on ollut saman työnantajan työssä yhteensä vähintään 12 kuukautta viimeksi kulu- neen 24 kuukauden aikana. Voimassa olevan lain mukaan osittaista hoitovapaata voi käyttää sen kalenterivuoden loppuun, jona lapsi aloittaa peruskoulun.

Työministeriö asetti 4.2.2003 työryhmän selvittämään osittaiseen hoito-

Uudistukset hoitovapaasäädöksissä parantavat isän ja äidin mahdollisuuksia osallistua lasten hoitamiseen kotona.

vapaaseen liittyviä kysymyksiä ja valmistelemaan muutoksia työsopimuslain osittaista hoitovapaata koskeviin säännöksiin. Työryhmä sai työnsä päätökseen 31.3.2003. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle toukokuun aikana tavoitteena, että uudistus tulee voimaan 1.1.2004.

TYÖSSÄOLOEHTO MUUTTUU

Esityksen mukaan työsopimuslakia muutetaan siten, että oikeus osittaiseen hoitovapaaseen olisi si työntekijällä, joka on ollut saman työnantajan työssä vähintään kuusi kuukautta viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana.

Voimassa olevan lain työssäoloehdot esitetään lyhennettäväksi, jotta helpotettaisiin myös äskettäin työmarkkinoille tulneiden tai työpaikkaa vaihtaneiden työntekijöiden työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista.

LAAJENNUS PERUSOPETUKSEN TOISEN LUKUVUODEN LOPPUUN

Nykyinen oikeus käyttää osittaista hoitovapaata vain ensimmäisen luokan syyslukukauden loppuun on osoittautunut riittämättömäksi. Perusopetuksessa olevien ensimmäistä ja toista luokkaa käyvien lasten koulupäivät ovat lyhyitä ja koululaisille tarjottuja iltapäivähoitopaikkoja ja -kerhoja ei ole ollut riittävästi tarjolla. Muun muassa näistä syistä työntekijän oikeutta osittaiseen hoitovapaaseen esitetään laajennettavaksi siihen saakka, kun lapsen toinen lukuvuosi perusopetuksessa päättyy, eli kyseisen vuoden heinäkuun viimeiseen päivään asti.

Pääsääntöisesti oikeus osittaiseen hoitovapaaseen lakkaisi siten sen kalenterivuoden heinäkuun lopussa, jolloin lapsi täyttää yhdeksän vuotta, tai jos lapsi on aloittanut perusopetuksen jo kuusivuotiaana, sen vuoden heinäkuun lopussa, jolloin hän täyttää kahdeksan vuotta.

Säätelyssä oleelliseksi kriteeriksi on otettu perusopetuksessa oleminen. Tässä on siis syytä huomata, että mikäli lapsi ei vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti kykene saavuttamaan perusopetukselle säädettyjä tavoitteita yhdeksässä vuodessa, lapsen oppivelvollisuus alkaa vuotta aikaisemmin ja kestää 11 vuotta. Tällöin ensimmäisenä oppivelvollisuuden piiriin kuuluvana vuotena lapsi on kuitenkin esiopetuksessa eikä siten saa perusopetuslaissa tarkoitettua perusopetusta.

Oikeus osittaiseen hoitovapaaseen päättyy näisäkin tilanteissa siis yleensä sinä kalenterivuonna, kun lapsi täyttää yhdeksän vuotta.

Niissä tapauksissa, joissa opetuksen järjestäjä perusopetuslain 27 §:n nojalla myöntää lapselta esitettyjen lääketieteellisten ja psykologisten selvitysten perusteella luvan perusopetuksen aloittamisen lykkäämiseen vuodelle, lapsi jatkaa kyseisen vuoden esiopetuksessa ennen varsinaiseen perus-

opetukseen siirtymistään. Näissä tapauksissa lapsi voi täyttää kymmenen vuotta sinä kalenterivuonna, kun hänen toinen lukuvuotensa perusopetuksessa päättyy.

MOLEMMILLE VANHEMMILLE HOITOVAPAATA

Oikeus osittaiseen hoitovapaaseen on lapsen kanssa samassa taloudessa asuvalla kummallakin vanhemmalla tai huoltajalla riippumatta siitä, onko toinen vanhemmista työssä kodin ulkopuolella. Voimassa olevan lain mukaan lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat eivät saa pitää osittaista hoitovapaata samanaikaisesti. Perustelujen mukaan säännöstä tulkitaan niin, että osittaisella hoitovapaalla lasta voi samanaikaisesti hoitaa vain toinen vanhemmista tai huoltajista.

Mahdollista kuitenkin on, että vanhemmat käyttävät osittaista hoitovapaata niin, että saman kalenterijakson aikana toinen vanhemmista hoitaa lasta aamupäivisin ja toinen iltapäivisin tai vanhemmat hoitavat lasta vuoropäivin, jolloin lapselle ei välttämättä tarvita ollenkaan ulkopuolista hoitajaa tai hoitopaikkaa.

Voimassa olevan lain sanamuoto on jossain määrin tulkinnanvarainen, ja se on herättänyt perustelulausumistaan huolimatta kysymyksiä käytännön soveltamistilanteissa. Tämän vuoksi säännöksen sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siitä ilmenee selkeästi periaate, jonka mukaan vanhemmat voivat olla osittaisella hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta osittaisen hoitovapaan aikana eivät saa olla hoitamassa lasta yhtäaikaaisesti.

OIKEUS OSITTAISEEN HOITORAHAN LAAJENEE

Tulopoliittisessa sopimuksessa esitettiin myös osittaisen hoitorahan maksamisen laajentamista kahdelle ensimmäiselle perusopetusvuodelle ja hallitus sitoutui tähän kannanotossaan. Nykyisin osittaista hoitorahaa maksetaan vain alle kolmevuotiaasta lapsesta.

Esitystä osittaisen hoitorahan maksamisen laajentamiseksi valmistellaan parhaillaan sosiaali- ja terveysministeriössä ja uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2004.

Kirjoittaja on AKAVAn lakimies.

Toimivien työaikajärjestelyjen etsintää

Valtakunnallisen Työssä jaksamisen ohjelman tavoitteena on edistää hyvinvointia työpaikoilla. Olennaisiksi työssä jaksamiseen vaikuttaviksi tekijöiksi ovat nousseet päivittäisjohtaminen, työn arjessa oppiminen sekä työ- ja työaikajärjestelyt.

Ohjelmaan liittyvässä Vastavuoroisuus on valttia –tutkimuksessa (Jokivuori, Uhmavaara, toukokuu 2003, 148 s.) käsitellään joustavia työaikamalleja, joista on etua sekä työyhteisöille että yksittäisille työntekijöille. Kirkollisen työelämäkentän osalta tutkimuksessa olivat mukana Espoon seurakuntayhtymä ja Olarin seurakunta.

TYÖAIKA JA -AJATTOMUUS

Nyky-yhteiskunnassa työmarkkinaosapuolet eivät katso kaavamaisten mallien sopivan uusien työaikatarkaisujen pohjaksi, koska ratkaisuihin on kysymys työpaikkakohtaisesta sopeutumisesta. Tästä syystä paikallinen sopiminen ja sen edellytysten parantaminen nousee merkittävään asemaan työaikakysymyksiä ratkaistaessa. Uusi työaikalaki ja nykyiset virka- ja työehtosopimukset antavat varsin laajat mahdollisuudet sopia työaikajärjestelyistä paikallisesti työpaikkatasolla.

Kirkon työntekijöiden osalta tulee kuitenkin huomioida se, että työaikalain 2 §:ssä luetellaan poikkeamat lain soveltamisalasta ja säädetään, että työaikalakia ei sovelleta työntekijöihin (mm. papit), jotka suorittavat uskonnollisia toimituksia ev.-lut. kirkossa tai muissa uskonnollisissa yhteisöissä. Kirkon työaika-asetuksen mukaisesti työaikalain piiriin eivät myöskään kuulu ne viranhaltijat, jotka välittömästi toimivat julistus-, kasvatus-, opetus-, lähetys- ja diakoniatyössä (mm. kanttorit, diakoniatyöntekijät ja nuorisotyönohjaajat).

Nykyään runsas kolmannes kirkon vakituisesti palkatusta henkilöstöstä toimii sellaisessa hengellisessä työssä, johon ei työaikalain eikä myöskään EU:n työaikadirektiivin säännöksiä sovelleta. Hengellisessä työssä ei siis mitata työaikaa, kuten työaikalain piiriin kuuluvissa töissä, mutta tietenkin

esim. vapaapäivien pitämisestä on määräykset kirkon virka- ja työehtosopimuksessa; jolloin tarkastelunäkökulma on työpäivien/vapaapäivien määrä viikossa tai periodissa.

VASTAVUOROISUUS ON VALTTIA

Tutkimuksessa kuvaillaan englantilaisen sosiologi Anthony Giddensin työsuhteiden määrittelyä. Hän on erotellut kaksi työsuhteen perusmallia: yksinkertaisen työsopimusmallin (simple labour contract) ja palvelusuhdemallin (service relationship). Yksinkertainen työsopimus oli vallitseva ja tyypillinen työntekijöiden tilanne teollistumisprosessin alkuvaiheessa. Sitä leimaa konfrontaatioon perustuvat työelämysuhteet. Tämän tyyppinen työsuhdemalli sisältää ajatuksen, että palkka on (ainoa) korvaus työajasta, työntekijät ovat helposti korvattavissa ja että työnantajan ja työntekijän välinen side pelkistyy lopputuotteeseen ja palkanmaksuun.

Palvelusuhdemalli taas perustuu keskinäiseen luottamukseen ja sisältää riippuvaisuussuhteen työnantajan ja työntekijän välillä. Tätä mallia luonnehtivat toisaalta työn lisääntyvä autonomisuus ja moniammattitaitoisuuden lisääntyminen, ja toisaalta tavaramarkkinoiden epävakautumisen ja ennustamattomuuden kasvu. Yhdessä nämä prosessit pakottavat työorganisaatiot, johdon ja niissä työskentelevät työntekijät mukautumaan toimintaympäristön muutoksiin joustavalla tavalla.

Yksi muutoksen seurauksista on se, että työorganisaation johdolle tulee entistä tärkeämmäksi luoda työntekijöille mahdollisuus ja tunne siitä, että he voivat osallistua organisaation kehittämiseen, luoda yhteistä ”organisaatioidentiteettiä” sekä kouluttaa organisaatioon sitoutuneiden työntekijöiden ammattitaitoja monipuolisesti. Työelämän modernisaatio tarjoaa yhä suuremmalle joukolle työntekijöistä yksinkertaisen työsopimusmallin sijasta palvelusuhdemallin.

Palvelusuhdemalliin sisältyvä työn lisääntyvä autonomisuus näkyy ehkä kaikkein selvimmin itsenäisessä asemassa olevien toimihenkilöiden tilanteessa, jossa työn tekemisen ideaali voidaan kiteyttää periaatteeseen: ”kunhan työt tulevat tehtyä”. Samalla kun työaikojen kontrollia on vähen-

netty, on samanaikaisesti lisätty työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia oman työnsä suunnitteluun. Kirkon hengellisistä työntekijöistä varsin monet (ellei peräti kaikki) voidaan perustellusti kuvata ko. palvelussuhdemallin määrittelyn mukaisesti töitään tekeviksi henkilöiksi.

Työaika ei ole kuitenkaan pelkästään työn tekemiseen liittyvä asia, vaan sillä on myös symbolinen ulottuvuus. Tästä johtuen saattaa muutostilanteissa ilmetä, että työaikajärjestelyjen ja -joustojen ulottaminen henkilöstöön, jolla on aiemmin ollut vain vähän vaikuttamismahdollisuuksia työaikoihinsa, herättää vastustusta niissä henkilöstöryhmissä, joiden työ on perinteisesti ollut työajoiltaan vapaampaa, koska oikeus säädellä omaa työaikaansa on viestinyt myös asemasta työorganisaation hierarkiassa.

Vastaavasti seurakuntatyön arkitodellisuus kertoo usein siitä asetelmasta, missä työaikasäädösten piirissä olevat työntekijät saattavat kadehtia niitä työntekijöitä, joilla työaikamäärittelyä ei ole. Näistä vastakkainasetteluista ja 'kahvipöytäpanetteluista' tulisi päästä eroon ja nähdä sekä työajat että työajattomuus saman kolikon eri puoliksi, joita molempia tarvitaan seurakuntatyön olemukseksi johtuen.

TYÖYHTEISÖN SOSIAALINEN PÄÄOMA

Joustavien työaikatarkkaisuun yhteydessä voidaan aivan hyvin puhua paikallisiin työelämän suhteisiin liittyvästä sosiaalisesta pääomasta. Se tarkoittaa työyhteisössä vallitsevia yhteisiä arvoja ja normeja sekä niiden varaan rakentuvia yhteistoimintasuhteita ja luottamusta. Kirkon työn onnistumisen kannalta nämä tekijät ovat ensiarvoisen tärkeitä!

Sosiaaliseen pääomaan liittyvä yksilön sosiaalista identiteettiä vahvistava funktio tuli tutkimuksen haastatteluissa näkyviin henkilöstön vahvana sitoutumisena työorganisaationsa tavoitteisiin ja arvoihin. Monissa haastatteluissa tuli näkyviin selkeä elämän työkeskeinen organisointi. Toisin sanoen, kun 'plussaldoa' kerännyt työntekijä pohdii vapaiden pitämisen ajankohtaa, 'sopiva' aika ei niinkään määrydy omien vapaa-ajan harrastusten tai perhetilanteiden kuin työtilanteen mukaan: "vapaat pidetään silloin kun työtilanne sallii". Muutettavat muuttaen voidaan todeta, että tällainen asenne lienee monesti ylikorostunut esim. monien pappien miettiessä, milloin siirtyneen(t) vapaapäivän(t)

Credo Imagebank/Esko Jämsä

Hengellisten työntekijöiden työajattomuus antaa monia mahdollisuuksia työn itsenäiseen tekemiseen, mutta voi myös sitoa työntekijän liian tiukasti työhönsä.

voisi ylipäättensä pitää.

Näissä tilanteissa esimiesten tulisi osata oikealla tavalla 'katsoa alaistensa puolta' vapaapäivien sijoittelua määriteltäessä; samoin kuin ylipäättensä arvioitaessa vapaapäivien määrän sijoittamista viikonloppuihin, mihin nykyinen seurakuntapappien vapaa-aikasopimus antaa aikaisempaa väljemmät mahdollisuudet!

Vastavuoroisuus on valttia -tutkimusaineistoa tarkasteltaessa voidaan todeta, ettei ole olemassa mitään yhtä toimivaa työaikojen ja työtehtävien tekemisen ajoittamisen ratkaisua, vaan onnistunut joustava työaikajärjestely edellyttää aina paikallisten tekijöiden huomioimista. Näihin paikallisiin tekijöihin liittyy olennaisesti kulloinenkin organisaation henkilöstöresurssi sekä työn luonne. Henkilöstöresurssi, johon olennaisesti liittyvät ainakin henkilöstön ikä-, sukupuoli- ja koulutus rakenne, määrittelee hyvin pitkälle sen millaiset järjeste-

lyt voivat osoittautua toimiviksi.

Tapa, jolla etsitään näitä paikallisesti toimivia ratkaisuja, on tärkeä. Jos henkilöstö kokee, että sen näkemyksiä ei ole otettu huomioon järjestelyjä kehitettäessä, myös sitoutuminen niiden toteuttamiseen voi jäädä vähäiseksi. Seurakuntatyön työaika- ja työnjakokäytäntöjä kehitettäessä johdon ja henkilöstön vuoropuhelu on tärkeää. Siihen voimassaoleva Yleissopimus yhteistyöstä seurakunnassa myös velvoittaa.

TUTKIMUSHAVAINTOJA OLARIN SEURAKUNNASTA

Olarin seurakunnan henkilöstömäärä on 60, joista 42 henkilöä toimii hengellisessä työssä. Pappeja on 12. Henkilöstömäärä on kasvanut viime vuosina, mutta ei pappien osalta. Seurakunnan taloudellinen tilanne on ollut hyvä ja resurssit on myös käytetty tehokkaasti hyväksi. Tarvetta lisäresursseihin olisi, koska tehtäväkenttä on laaja ja työtä on paljon. Seurakuntalaisten määrä on pysynyt runsaan vuosikymmenen käytännöllisesti katsoen ennallaan, mutta seurakunnan ikärakenne on muuttunut vanhempaan suuntaan. Tämä heijastuu osaltaan seurakuntatyössä.

Seurakunnassa siirryttiin työn organisoinnissa aluetyön malliin noin 10 vuotta sitten. Siirtyminen tiimityöhön ja siihen liittyvä koulutus jatkuu yhä. Aluetiimejä on neljä. Niiden merkitystä on kasvatettu ja vastuualueita sekä johtamista on pyritty selkeyttämään. Kunkin tiimin vetäjänä toimii kappalainen, jolla on työnjohdon osalta esimiehen valtuudet. Tiimityössä on saavutettu myönteisiä tuloksia, mutta toiminnassa ja tiimityön sisäistämisessä on vielä kehittämistä. Tiimien tukemiseen ei ole vielä(kään) riittäviä hallinnollis-rakenteellisia puitteita.

Aluetyön kehittämisen suurimpia ongelmia on väliportaan esimiesten identiteetti, etenkin kun tiettyjä johtamisvastuita ei voida siirtää kirkkoheralta tiimivastaaville, vaikka tämä olisi toiminnallisesti tarkoituksenmukaista.

VAPAA-AJAN MERKITYS KASVANUT

Seurakuntatyön tekeminen koetaan tiivistähtiseksi. Työntekijöiltä edellytetään valmiutta ja kykyä tiimityöhön sekä seurakuntalaisten yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden huomioimista toisella tavalla kuin ennen. Pappien suhtautuminen työn tekemiseen ja työaikaan on sekin muuttunut yhteiskunnan arvojen muutoksen mukana. Vaikka työtä tehdään yhä kutsumustietoisesti, työ ei useimmille papeille ole enää ainoa keskeinen elämänalue ja se halutaan riittävissä määrin erottaa vapaa-ajasta.

Työssä jaksaminen edellyttää vapaapäivien rauhoittamista työltä. Useiden muiden organisaatioiden tapaan kirkko alkaa olla kilpailutilanteessa

korkeasti koulutetun työvoiman suhteen ja työaika- ja on kehitettävä houkutteleviksi alalle aikoville. Työajoilta edellytetään nykyisin ennakoitavuutta ja myös vapaa-aikaa arvostetaan. Perhearvot ovat ihmisille tärkeitä ja kirkko korostaa niitä, joten ne on tarpeen ottaa huomioon myös pappien työajoissa.

Selvitettäessä Olarin papiston työaikojen pituutta ja jakautumista eri tehtävien kesken todettiin, että pappien tavallisin viikoittainen työajan pituus oli 40 – 50 tuntia. Osalla papeista työviikon pituudeksi tuli alle 40 viikkotuntia. Työajoissa oli varsin suurta yksilöllistä hajontaa, joukkoon mahtui jopa yli 60 tunnin työviikkoa tekevä pappi. Keskimäärin työtä tehtiin noin 40 tuntia viikossa.

Työaika jakautui suhteellisen tasaisesti useiden toimenkuvaan kuuluvien tehtävien kesken. Karkeasti arvioiden noin kaksi kolmannesta pappien työajasta on seurakuntalaisten parissa tehtävää työtä, josta kirkolliset toimitukset ja messut, päivystävän papin työ ja erityismuotojen toiminta vievät noin puolet. Kolmanneksen työajasta vievät muihin tehtäviin suoraan liittymättömät toimistotyöt, matkat, kokoukset, koulutus, yms.

Papit tekevät nykyisin arkipäivinä keskimäärin enemmän työtunteja kuin viikonlopun päivinä ja kokonaisuutena katsoen muutosta on tapahtunut siihen suuntaan, että papin työ sijoittuu yhä selvemmin ns. normaalityöajan puitteisiin. Toisaalta tapahtuu myös vastakkaista kehitystä, kun kehitetään uusia työmuotoja, joissa papit vievät työtään sinne, missä seurakuntalaisetkin liikkuvat, esim. seurakunnan alueella sijaitsevaan kauppakeskukseen.

PAPIN TYÖN AUTONOMISUUS

Työajan autonomia on perinteisesti kuulunut papin työhön ja osoittautunut toimivaksi ja tarkoituksenmukaiseksi käytännöksi. Papin työssä on paljon tehtäviä, joiden aikataulu määräytyy seurakunnan toimintojen ja seurakuntalaisten (asiakkaiden) tarpeiden pohjalta, mutta työssä voi myös itse määritellä tehtäväkuvansa ja ajankäyttönsä painopistealueita. Tällainen on useinkin tilanne asiantuntijatyössä ja papin työn erityisluonne korostaa ratkaisujen itsenäisyyttä siinä, mihin työaika katsotaan tärkeäksi käyttää. Työajan käytössä ja työtavoissa voi näin ollen olla huomattaviakin yksilöllisiä eroja.

Tämä asettaa haasteita myös johtamiselle. Työyhteisön kannalta on tärkeää, että lähtökohtaisesti papin työn perustehtävät jaetaan tasapuolisesti kaikkien pappien kesken ja että tasapuolisuus otetaan muutenkin huomioon. Jos työn kuormitus jakautuu epätasaisesti, seurauksena on ajan mittaan työyhteisön sisäisiä ristiriitoja.

Tasapuolisuuden vaatimuksen toteuttaminen ei ole aina helppoa, koska joudutaan sovittamaan yhteen erilaisia arvostuksia ja mittaamaan asioita, jotka eivät välttämättä ole yhteismittallisia.

Olarin seurakunnassa on pyritty vähentämään koko hengellisen työvoiman toimistotyön määrää ja käyttämään mahdollisuuksien mukaan muuta työvoimaa tähän työhön. Itsensä kehittäminen, opiskelu ja oma hartauselämä ovat asioita, jotka tulee ottaa huomioon työajoissa siten, että niille jää riittävästi aikaa.

Kutsumustietoisesti työtä tekevän ammattiryhmän kohdalla on aina otettava huomioon työuupumuksen riski ja esimiehen tulee tarvittaessa puuttua asioihin, jos työtä kertyy (kerätään) liikaa. Kun tilanteita on ennakoitu, ei esim. pappien kohdalla ole ollut viime vuosina vakavia työssä jaksamisen ongelmia. Työhön täytyy saada välillä etäisyyttä, ja yhteydenpitoja seurakuntalaisiin ja työyhteisöön pitää oppia säätelemään. Olarissa tätä kaikkea on pyritty oppimaan ja siinä on varsin hyvin onnistuttu.

MYÖNTEISTÄ JOUSTAVUUTTA

Paras puoli sääntelemättömissä työajoissa on joustavuus, mikä ilmenee työajan sovittamisessa omiin työtapoihin sopivaksi sekä myös mahdollisuutena sovittaa yhteen työn ja yksityiselämän tarpeita. Työyhteisön ja johtamisen asia on pitää huolta siitä, että työaikaa käytetään tarkoituksenmukai-

sesti ja otetaan huomioon myös työn kuormitus ja työssä jaksaminen.

Työajan kokonaisuuden kannalta seurakunnan johto on avainasemassa, mutta myös henkilöstön omat päätökset ovat tärkeitä. Työssä jaksamisen kannalta on tärkeää ja myös työyhteisön etu, että ei oteta vastaan liikaa tehtäviä.

Oikeudenmukaisuuteen työnjaossa tulee kiinnittää huomiota. Joissakin yksittäistapauksissa henkilö saattaa tehdä vain minimimäärän työtä, mikä lisää toisten työkuormitusta ja voi aiheuttaa ristiiriitatilanteita, ellei asioihin ajoissa puututa. Eräänä huonona puolena sääntelemättömissä työajoissa on niiden epäsäännöllisyys ja ennakoitavuuden puuttuminen, mikä voi aiheuttaa ongelmia esimerkiksi perheelliselle. Päivien pituutta on joskus vaikea ennakoida, koska aikataulu saattaa muuttua päivän mittaan paljonkin.

Varsin suuri joustavuus kuuluu papin työn perusluonteeseen ja tämän tulisi olla riittävässä määrin tiedossa jo ammattiin hakeuduttaessa.

Vastavuoroisuus on valttia – tutkimuksen pohjalta tämän selostuksen on koornut Cruxin toimitus.

SAKARI VILPPONEN

Yksin emme työtä tee

“Mooses huomasi, ettei tuli kuluttanut pensasta, vaikka se oli liekeissä.

Silloin hän ajatteli: “Menenpä katsomaan tuota ihmettä. Minkä vuoksi pensas ei pala poroksi?”

Saavuttuani vuonna 1976 ensimmäiseen virkaipaikkaani Pohjois-Karjalaan jouduin heti paikallislehden toimittajan haastateltavaksi. Kun työtoverit lukivat lehdestä haastatteluani, heitä hymyilytti lause, jossa totesin, että kanttorin työ on ”salakavalasti rasittavaa”. Nyt - lähes kolmenkymmenen työvuoden jälkeen - voisin sanoa samaa. En vieläkaan aina tunnista sitä, mikä seurakunnan työssä rasittaa.

Uuvuttavuudessa on jotain tuntematonta, ja on ehkä vaikea myöntää, ettemme oikeastaan tiedä, miksi uuvutaan ja miksi ei. Kaikki uupuminen ei liity työhön, ehkä ei edes suurin osa. Voi olla toisaalta niinkin, että on ”kunniallisinta” uupua juuri työhön. Uupuminen voi myös liittyä tiettyihin luonteenpiirteisiin. Listan kärjessä ovat täydellisyden tavoittelijat ja auttajan roolin pienestä pi-

täen omaksuneet. Voidaan jopa ihmetellä, jos täydelliset ja auttajat eivät seurakunnassa jossain vaiheessa uuvu.

Jokaisen kohdalla pätee kuitenkin, etteivät kaikki työt ole uuvuttavia, uuvuttavuusriskit vaihtelevat. Riskien tunnistamisessa auttaa kokemus – yleensä kantapään kautta. Lähes aina uuvuttavuuteen liittyy tunne työn – joko työalueen tai sen vaatiman ajan – rajattomuudesta: urakka tuntuu äärettömältä. Kirkon töissä tunne on tuttu jokaiselle työntekijälle ja vastuunkantajalle.

Rajattomat työt on kuitenkin hyväksytty mukisematta viime vuosiin asti. Vasta uupumiskeskustelun myötä voidaan näin jumalalliseen työnäkyyn suhtautua kriittisesti. On syytä kysyä, miten käy, kun rajalliset inhimilliset voimavarat ja rajattomat työt kohtaavat toisensa. Tunnistammeko rajattomuuden ja sen mukana töidemme sisään pesiytyvän uuvuttavuuden? Ja mikä tärkeintä: tunnistammeko ja hyväksymmekö rajamme?

Vain Jumalan rakkaus on ääretön.

"EI ÄÄRIÄ, EI MÄÄRIÄ"

"Ken hyvyttäsi milloinkaan voi mitata maan päällä!"

Ihannetapauksessa henkisesti tyydyttävällä tehtävällä tulee olla alku ja loppu. - Ja loppuun saisi mielellään kuulua vielä kiitos tehtävän hyvästä suorittamisesta. - Lopetustilanteesta pitäisi koitua hyvää oloa sekä tehtävän antajalle että sen suorittajalle. Käytännössä tämä ihannekuvio ei aina toteudu. Kiitosta ei useinkaan jaeta sopivina paloina pitkin työuraa, vaan kaikki annetaan kerralla vuosijuhlissa tai eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Monet työalat ovat rajattomia. Aikuistyö on malliesimerkki rajattomuudesta sekä ajallisesti että tehtäväalueena. Se ei tule koskaan valmiiksi eikä siitä voida koskaan sanoa, onko sitä tehty riittävästi. Sadoissa Suomen seurakunnissa pätkäillään kuitenkin aikuistyötä: "Jotain tarttis tehdä." Tuo pohdinta on yleensä varsin tuloksetonta ja uuvuttavaa. Olisiko viisaampaa ajatella, että aikuistyö on tekninen termi ja vakuuttava nimike kaavioissa.

Aikuistyön kohdalla voidaan yhtä hyvin kysyä, mikä seurakunnan toiminnoissa ei ole aikuistyötä. Kysymys paljastaa, miten seurakunnan työntekijöinä sorrumme vähättelemään oman perustyömme merkitystä. Jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset ovat aikuistyötä. Jos kannamme erityistä huolta aikuisväestön evankelioimisesta, vireät, seurakunnassa toimivat, kristilliset herätysliikkeet tulevat tässä apuun.

PROJEKTIAJATTELU KAIPAA TERÄVYYTTÄ

"Asioiden paljous usein näköalat peittää"

Epäilen, että seurakunnan työntekijöiden piirissä elää seuraava asenne, johon sisältyy suuri uuvuttavuusriski: Projektiluontoinen työ ei ole varsinaista seurakunnan työtä. Vain äärettömät ikuisuusprojektit ovat oikeita.

Kun jokin valtakunnallinen kristillinen järjestö organisoii vuosijuhliaan eri puolille Suomea, on ensimmäinen tehtävä luoda paikallistoimikunta. Tämä tehtävä näyttää vuosi vuodelta muuttuvan yhä vaikeammaksi. Syitä on varmasti monia, mutta edellä lausuttu asenne on yksi vahvimista kannoista kaskessa. Liian monien työntekijöiden mielestä projektiluontoinen rajattu työ on ylimääräistä, työhön kuulumatonta, sivuraiteella puuhastelua 'oikean työn' rinnalla. Todellisuudessa asia lienee päinvastoin.

UUDET RYHMÄT MUKANA ELÄMÄN SYKKEESSÄ

"...saaden, suoden rakkautta"

Ajallisesti rajalliset ryhmät ovat (onneksi) yleisyydessä. Monissa seurakunnissa on sururyhmä. Tällä ryhmällä on ajallinen kesto ja rajattu alue. Voidaan

Credo Imagebank/Elisa Putti

sanoa, että sururyhmä myös saavuttaa tavoitteensa esimerkillisesti, paremmin kuin moni muu seurakunnallinen työ. Eli, jos halutaan tuloksia, on rajattava työalue jollain tavalla.

Tampereella aloitettu ryhmä 'Eron jälkeen' on myös aikaamme kuuluvaa realismia. Eronnut ihminen on kokenut pienen kuoleman. Ero on suru, jonka kokenut, toinen eronnut ymmärtää parhaiten.

Sinkkutyö on vaikeasti hahmotettava työsarka, jolle näyttää lähivuosisikymmeninä kasautuvan seurakuntalaisten enemmistö. Edes moni seurakunnan työntekijä ei tänä päivänä tiedä, mitä kaikkea tuo työala pitää sisällään. Sinkkuja ovat 20–80 -vuotiaat aikuiset, naimattomat, eronneet, lesket, yksineläjät ja lastensa kanssa eläjät jne. Kuulostaa ehkä yllättävältä, että parinmuodostus ja romantiikka on sinkkutyössä lähes marginaalista. Enemmistö hyväksyy sinkkuutensa eikä halua enää mullistuksia elämäänsä. Sinkkutyö on seurakuntien työntekijöiden enemmistölle vielä toistaiseksi hahmottomaton haaste ja mahdollisuus.

AIKA EI LOPU KOSKAAN...

Ääretön kesto tuntuu liittyvän erityisesti seurakunnallisiin luottamustoimiin (joihin ei sisälly rahallista korvausta). Tehtävien vaihtuessa joudutaan usein ongelmatilanteeseen. Organisaatioon pesiytynyt vahingoniloin poikanenkin saattaa silloin pulpahtaa pintaan. Vaikka toisissa organisaatioissa on erovuoroisuus, toisissa ei, luottamustehtävän päättyminen voidaan kokea kielteisenä: "Ne eivät halua minua enää!" - Ehkä emme syvällä sisimmässämme hyväksy ajan rajallisuutta. - Ajallisesti rajattoman tehtävän uuvuttavuus vähenisi, jos jo alussa sovittaisiin riittävän jämäkästi tehtävän kestosta. Kun aika on täynnä ja tehtävä suoritettu, olisi

kiitoksen eikä päivittelyn aika.

KALA VAI ONKI?

On sanottu, että seurakunta on heikkojen yhteisö, suuri sairaala, jossa toinen auttaa toista. Kaiken auttamisen alkulähteenä on Jumalan rakkaus. Tämä työnäky on saanut maailmassa aikaan enemmän ihmeitä kuin mikään muu. Kun auttaminen onnistuu, voi työntekijä kokea vilpittömintä iloa, mitä kirkon työ voi antaa.

Auttamisen peruskuvio voi myös johtaa auttajan ja autettavan harhaan: autettava omaksuu lapsen eli ikuisen autettavan ja auttaja aikuisen eli ikuisen auttajan roolin. Autettava ei tuntemattomasta syystä nousekaan omille jaloilleen ja uuvuttaa auttajansa kuin käenpöykänen ruokkijansa. Kuvio on liiankin tuttu seurakunnissa. Regression ja lepsuuden vaaniessa vaatii rohkeutta kysyä, mitä on aikuisuus. Riittääkö ymmärtämys? Annanko apua tarvitsevalle kaloja vai ongen?

Tilanne muuttuu hämmentäväksi pettymyksen kohdatessa: onki ei pysykään autettavan kädessä.

Rakkaus olet ääretön...

KUN SOVINNAISUUDEN RAJAT YLITTYVÄT

Kun joku lähellämme ylittää sovinnaiset rajat alko-holinkäytön, seksuaalisen tai henkisen käyttäytymisen alueella, lähipiiri on kiirastulessa - seurakunnasakin. Hämmennyksen keskellä vaikeneminen ja kafkamainen ("eihän täällä ole ketään") silmien ummistaminen ovat yleisesti käytetty keino parempia aikoja odoteltaessa.

Ei liene liioiteltua väittää, että jokaisesta yhteisöstä löytyy vaikenemisen kulttuuri. Liian kriittiseksi ko-

ettuun asiaan ei löydy muuta konstia kuin vaikeneminen. Hämmennys ja epävarmuus ulottuu mieleemme syvimpiin kerroksiin.

Viime vuosina olemme nähneet, että media on käynyt useasti taistoon tabujen murtamiseksi. Usein on myös jouduttu toteamaan, että tarvitaan vähintään yksi uusi sukupolvi ennen kuin tabut alkavat murtua ja henkinen ilmasto muuttua.

Moni seurakunnan työntekijä törmää mielenterveysongelmaisiin puutteellisesti valmistautumattomana. Kohtaaminen yllättää, ja oma mieli joutuu helposti kaaokseen, jolloin vaihtoehtoina on improvisoida rajoja itsensä suojelemiseksi - tai uupuminen.

Rakkaus olet ääretön...

KETJUREAKTIO VAI LISÄÄ TYÖNTEKIJÖITÄ?

"Tahdot palveluksen työhön voittamasi johdattaa."

"Hän meidät sulattakoon rakkautesi väyläksi."

"...esikuvan meille antaa rakkauteen toimiwaan"

Ketjureaktio on yksi kasvavan kristillisen kirkon tunnusmerkki. Jumalan rakkaudenviestin vastaanottaja vie myös itse viestiä eteenpäin. Jeesuksen vertaus armottomasta palvelijasta kertoo selkeästi, miten kohdalokasta on hyvyyden ketjun katkaiseminen: joka on saanut kokea armon, hänen on myös itse oltava jatkossa armollinen.

Seurakuntaa voisi verrata hallittuun rakkaudenpalvelureaktoriin. Asemansa vakiinnuttaneessa kirkossa ketjureaktio näyttää kuitenkin pysähtyvän uusiin asenteisiin. Roolit spesialisoituvat, monet aktiiviset seurakuntalaiset passivoituvat, ja viestin eteenpäin vieminen nähdään yhä enemmän palkattujen työntekijöiden tehtävänä. Ketjureaktio unohtuu. Luottamushenkilötkin etsivät usein ratkaisuja rakkaudenpalvelureaktoriin ongelmiin työntekijöiden määrän lisäämisellä.

Kun seurakuntanäky muuttuu, seurakunta aletaan mieltää kirkollisten palveluiden keskuksiksi: kirkollisia palveluita vastineeksi kirkkoverolle.

Voidaan kysyä, miten työntekijän tulisi suhtautua seurakuntalaisten uusiin asenteisiin. Jos kristillisyyden peruskuvio, ketjureaktio alkaa jäädä taka-alalle, mikä merkitys sillä on uuvuttavuuden kannalta?

Ketjureaktion kannalta omaishoitajien tukeminen ja lähimmäispalvelu ovat seurakunnan esimerkillisiä toimialueita. Niissä kristalloittuu kristillisen rakkaudenpalvelun alkuseurakuntaan ulottuva traditio.

Rakkaus olet ääretön.

Kirjoittaja on Pielisensuun seurakunnan kanttori.

Joka kolmas palkansaaja haluaisi muuttaa työaikaansa

Joka kolmas suomalainen palkansaaja haluaisi muuttaa viikoittaista työaikaansa. Palkansaajista joka viides haluaisi lyhentää työviikkoaan, vaikka palkkataso laskisi. Vastaavasti joka kuudes haluaisi pidentää työviikkoaan. Tiedot käyvät ilmi äskettäin julkistetusta palkansaajakeskusjärjestöjen SAK:n, STTK:n ja AKAVAn yhteisestä työaikatutkimuksesta ”Palkansaajien viikkotyöajat, toiveet ja todellisuus”.

Tutkimuksen kirjoittajan, SAK:n ekonomisti Erkki Laukkasen mukaan Suomessa käydylle työaikakeskustelulle on ollut luonteenomaista, että meillä on puhuttu palkansaajien vuosityöajasta. Euroopassa taas keskustellaan ennemminkin työntekijöiden viikkotyöaikojen järjestämisestä siten, että palkansaajien toiveet ja todellisuus nykyistä paremmin kohtaisivat.

Tutkimuksen tekijöiden mukaan työajan yleisen lyhentämiskeskustelun rinnalle pitäisikin Suomessa nostaa keskustelua työn ja työajan organisoinnista siten, että palkansaajien toiveet ja todellisuus paremmin kohtaisivat. Siihen velvoittavat myös EU:n työllisyyspolitiikan linjaukset työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisesta. Tässä keskustelussa työvuotata parempi tarkasteluväli on työviikko.

ONGELMANA YLIPITKÄT TYÖAJAT JA VASTENTAHTOINEN OSA-AIKATYÖ

Työaikatutkimuksen mukaan ongelmana työelämässä ovat ali- ja ylipitkät työviikot, eli vastentahtoinen osa-aikatyö ja tavanomaisiksi tulleet yli 40 tunnin työviikot. Vastentahtoinen osa-aikatyö on Suomessa muihin EU-maihin verrattuna kolmin-kertaista. Sen vähentäminen edellyttää jatkossakin samansuuntaisia toimia, kuin tuoreessa tulopoliittisessa ratkaisussa juuri tehtiin. Eräissä selvityksissä onkin noussut esiin näkemys, jonka mukaan vähimmäistyöajasta on tullut standardi eikä minimi. Myös tämä tutkimus tukee sitä käsitystä. Osa-aikatyöstä kokoaikatyöhön siirtyminen on vaikeata.

Suomen työaikalain kannalta ongelma on myös yli 40 tunnin pituinen tavanomaiseksi muotoutunut

viikkotyöaika, jota lain mukaan ei saisi säännöllisenä esiintyä. EY:n työaikadirektiivi rajoittaa enimmäistyöajan, ylityöt mukaan lukien, 48 tuntiin viikossa. Sekä Suomen työaikalain että EY:n työaikadirektiivin taustalla ovat työterveys- ja turvallisuussyt. Suomalaisista palkansaajista tekee tutkimuksen mukaan kuitenkin säännöllisesti yli 40 tunnin työviikkoa 10 prosenttia ja yli 48 tunnin työviikkoa 5 prosenttia.

Ylipitkistä työviikoista aiheutuvien ongelmien vähentämiseksi on tutkijoiden mukaan useita eteenmistietä. Yksi on työaikalain työsuojelullisten velvoitteiden nykyistä kattavampi valvonta. Työaikalain soveltamisessa on otettava nykyistä paremmin huomioon työsuojelulakiin kirjatut työsuojelulliset tarpeet. Pohdittavaksi voi nostaa myös kysymyksen siitä, ovatko lain rikkomisesta aiheutuvat seuraamukset riittävän tehokkaita estämään työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden kannalta haitallisen työajallisen kuormituksen.

Suomalaisen työelämän ongelmaksi on muodostunut myös palkaton ylityö, josta on puhuttu aivan liian vähän. Tällaisessa tilanteessa työnantaja jättää maksamatta ylityökorvaukset, joihin työntekijä on lain mukaan oikeutettu. Tällä hetkellä palkatonta ylityötä tekevät ennen kaikkia johtavassa asemassa olevat ylemmät toimihenkilöt. Eurooppalaisissa mittauksissa ongelma näyttää olevan kasvussa myös muissa palkansaajaryhmissä ja merkkejä siitä on myös Suomessa.

PALKANSAAJAN VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIA LISÄTTÄVÄ

Tällaisessa toimintaympäristössä myös työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen toinen toisiaan tukeväksi kokonaisuudeksi on varsin haasteellinen tehtävä. Tutkimuksen mukaan työaikatoinen vaihtelevat palkansaajan perhetilanteen mukaan. Lapsiperheiden huoltajilla ero toivotun ja normaaliksi tulleen työajan välillä on suurempi kuin muilla.

Työntekijän vaikutusmahdollisuuksia työaika-järjestelyissä olisikin tutkimuksen tekijöiden mu-

kaan lisättävä. Liukuvan työajan käyttö ja liukumista kertyneiden vapaiden käytöstä päättäminen ns. työaikatilin tavoin on ollut mahdollista jo 1980-luvulta lähtien. Nyt tämä mahdollisuus on jo kymmenesosalla palkansaajaa. Työaikatilien säästö- ja lainausmahdollisuudet ovat parhaillaan työmarkki-

najärjestöjen neuvottelujen kohteena, ja sisältävät huomattavasti laajemmat työajan säästämahdollisuudet kuin nykyinen liukuva työaika.

Toimitus

Fotografia Felici

Varpu Sintonen

Roomaa oppimassa

“Ei mennä minnekään”, sanoi Kyllikki Tiensuu.

Olimme paavin yleisvastaanotolla Pietarinkirkon aukiolla. Birgittalaissisarten ansiosta olimme saaneet hyvät paikat aivan paavin katoksen vieressä. Mutta aurinko helotti kuin herättäjäjuhlilla ja vastaanotto oli pitkä. Loppuvaiheessa paavi siunasi sairaita ja morsiuspareja. Minua kyllästytti. Tottelin kuitenkin johtajaa ja jäin paikalleni.

Kohta tuli vahtimestari: Hän osoitti aitauksen porttia. ”Suomalaiset luterilaiset, pian, pian.” Kyllikki luuli kuten minäkin, että meitä häädetään

pois ja kysyi: ”Why?” Heaven knows” tuumi vahtimestari. Meidät johdatettiin paavin luo. Hän halusi meidät valokuvaan kanssaan.

”Paavi osoitti, että hän arvostaa Suomen kirkon suhteita Vatikaaniin”, sanoi Kristittyjen yhteyden neuvoston sihteeri Dr. Matthias Türk seuraavana päivänä, kun olimme hänen vastaanotollaan. Tieto oli kulkenut tai sitten hän oli ollut jo asiaa suunnittelemassa.

Ennen Türkin vastaanottoa eräs meistä naispuolisista papeista oli testannut suhteiden rajan. ➔

Rentouttava tuokio opintomatkan lomassa Rooman kukkuloilla.

Menimme kardinaali Joseph Ratzingerin aamumessuun Vatikaanin muurien sisällä olevaan Campo Santo -kirkkoon. Hän oli pukeutut ylleen papin pantakauluksen. Porttia vartioiva sveitsiläiskaartilainen vaati sitä poistettavaksi ennen kuin pääsimme sisään.

Toiseen rajaan törmäsimme kaikissa messuisa, joihin osallistumme. Ehtoolliselle emme saaneet mennä. Monet menivät kuitenkin siunattaviksi. Minä en. Tuntui, etten halua siunausta sellaisen kirkon edustajalta, joka ei hyväksy minua sinä kokonaisena ihmisenä, joka olen. Siihen kuuluu myös pappeus.

PYHÄN BIRGITAN LUOSTARISSA

Matkamme Roomaan oli Pappisliiton opintomatka, teemana ”Roomalaiskatolinen kirkko, paavius ja ekumenia”. Se oli erinomaisesti suunniteltu ja toteutettu. Saimme hyvän kuvan kaikesta, mitä otsikko sisältää.

Vierailimme Pyhän Birgitan luostarissa Piazza Farnesen varrella. Päivi Salmesvuori esitelmöi meille Pyhästä Birgitasta. Birgittahan on julistettu yhdeksi Euroopan suojeluspuyhimyksistä. Hänen Rooman-kotinsa on nyt luostarina. Järjestöllä on myös Farfassa maaseutukeskus, jossa järjestetään kirkkokuntien välisiä keskusteluja. Siellä kuulumme Dr. Niels Christian Hvidtin luennon hänen tutkimusaiheestaan, ihmeistä tieteellisesti tarkasteltuina.

Tieteellisesti tutkittavat ihmeet hämmensivät luterilaista mieltämme, jota jo ennestään ihmetytti oppi Neitsyt Marian saastattomasta sikiämisestä ja taivaaseen ottamisesta. Eräs maallikko joukostamme kyseli varovasti, kun odotimme Villa Lanten pihallalla kyytiä Farfaan, mitä luterilaiset ajattelevat mariologiasta. Tunnustin, että meille teettää työtä

uskoa edes Jeesuksen neitseelliseen sikiämiseen.

Villa Lante sijaitsee Gianicolo-kukkulalla, ihas-tuttavalla paikalla. Alapuolella on Trasteveren kaupunginosa ja siellä vanha San Egidion luostari. Se oli jo tyhjillään 1960-luvulla, kun ryhmä nuoria, jotka kokoontuivat lukemaan Raamattua ja rukoilemaan, tarvitsivat kokoontumispaikkaa. Jo 50 000 jäsenen suuruinen laajalle levinnyt liike tunnetaan Comunità di San Egidiona. Leipätyönsä ohella he kokoontuvat päivittäin rukoilemaan ja lukemaan Raamattua sekä harjoittavat sosiaalista työtä. Nykyisin suurin projekti on kerätä varoja AIDS:iin sairastuneiden lääkehoitoon Zimbabwe-sa. Sielläkin vierailimme.

MITÄ OPIMME MATKALLA?

Matkamme oli siis opintomatka. Mitä opimme? Voin puhua vain omasta puolestani.

Minua on sanottu hiippakunnan luterilaisimmaksi teologiksi. Kaikesta siitä myönteisestä huolimatta, mitä matkalla opin katolisesta kirkosta sen monine liikkeineen, luterilaisuuteni vahvistui.

Kunnioitan Johannes Paavali II:n työtä maailmanrauhan ja ekumenian edistämiseksi. Ymmärsin selvemmin kuin ennen, että hän on hengellisen johtajuutensa lisäksi valtionpäämies. Kääpiövaltio Vatikaani on ainutlaatuinen. Vaikka asukkaita on vain muutama tuhat, paavi voi puhua miljardin katolisen painoarvolla. Koska hän on valtionpäämies, hän voi käyttää myös diplomaattisia keinoja. George W. Bush joutui ottamaan vastaan Vatikaanin edustajan, vaikka hän kieltäytyi tapaamasta luterilaisia, protestantteja ja baptisteja.

Olen käynyt useita kertoja latinalaisessa Amerikassa, ja muistin koko ajan myös toisen puolen: paavi on yhteiskunnallisesti konservatiivi. Hänen ni-

Roomassa palvellaan mittojen mukaan.

mittämänsä piispat ja kardinaalit ovat konservatiivija hekin. Vapautuksen teologia on tukahdutettu.

KATULAPSIA YHÄ ENEMMÄN

Italialaiset voivat valita. Irakin sodan suhteen he ovat paavin puolella pääministeriä vastaan, ehkäisyssä he taas hoitavat valtion lainsäädännön mukaan kirkon kannasta välittämättä. Samaa vapautta ei ole niillä mailla, joissa parlamenttien enemmistön muodostavat katolisen kirkon konservatiiviset jäsenet. Ehkäisyvälineet ovat köyhän kansan tavoittamattomissa, valistusta ei ole. Niinpä katulasten määrä lisääntymistään lisääntyy. Katolinen kirkko suojelee syntymätöntä elämää, mutta syntyneet ovat oman onnensa varassa. San Egidio -yhteisö vilpittömässä ihanteellisuudessaan pystyy autamaan AIDS:iin sairastuneita, mutta ei ehkäise- mään sitä, sillä kondomit ovat kiellettyjä.

Kirkkomme konservatiivit vetoavat katoliseenkin kirkkoon puolustaessaan pappeuden miehisyyttä. He unohtavat sen, että papin pitää elää selibaatissa. Lähes kaikki Paavalin synodin pappisjäsenet ovat katolisen mittapuun mukaan papiksi kelpaamattomia.

Virkakäsitys selibaatteineen, homoseksuaalisuuden ja ehkäisyn tuomitseminen ovat ongelmia katolisen kirkon sisälläkin. Lukuisat papit ovat luopuneet pappeudestaan, vielä useammilla on epävirallinen "taloudenhoitaja" ja "kummilapsia" taloudes-

saan. Tukahdutettu seksuaalisuus on aiheuttanut lasten hyväksikäyttökandaaleja suljetuissa yhteisöissä.

Mitä jyrkempi ja fundamentalisempi protestanttinen kirkko tai lahko on, sitä jyrkemmin se on tuominnut katolisuuden. Ympäri käydään ja yhteen tullaan. Näiden liikkeiden käsitykset seksuaalisuudesta, raamatuntulkinnasta ja naisten asemasta ovat aika lähellä nykyisen paavin edustamaa katolisuutta. Jyrkin ero lieenee suhtautumisessa ekumeniaan ja rauhantyöhön.

Kun puhutaan katolisesta kirkosta, puhutaan miljardista ihmisestä. Kaikki eivät ole samaa mieltä paavin kanssa. Mutta paavi nimittää kardinaalit, nämä taas valitsevat seuraavan paavin. Kirkon virallinen konservatiivinen linja ei varmaankaan muutu Johannes Paavali II:n seuraajankaan aikana.

Kirjoittaja on Kymin seurakunnan kappalainen.

Hyviä töitä

Vau! Onpa upea esite. Usko tai älä: Hyviä töitä maan ja taivaan väliltä!

Olen aivan samaa mieltä kotokirkkoni rekrytointiesitteen kanssa. Näitä kirkon töitä upeampia hommia saa hakea!

Missä muualla saat vapaasti luoda työnäkyäsi kisanloukun metsästyksestä narsistisesti luonnehäiriöisen omaisen kohtaamiseen ja heittää parit hartauskeikat vanhainkotiin ja mielenterveyskuntoutujien palveluasuntoihin - kunhan ensin olet pitänyt perhekerhon ja keittänyt siellä kahvit sekä siivonnut jälkesi ja pohtinut työttömyyden kurimuksessa olevan perheen kanssa, mistä tällä kertaa revitään ensi viikon leipä ja valmistanut tulevan vuoden toiminta- ja talousarvioesityksen tavoitteineen ja perusteluineen sekä suunnitellut huomiset rippikoulutuntisi ja vastannut kännykässä itkevälle lapsellesi "kyllä haava pian paranee" ja vaihtanut verkostopalaverin aikaa jo kolmannen kerran tällä viikolla ja kuunnellut puhelimesta vanhuksen toruja siitä, ettei diakoni ole pitkään aikaan poikennut heillä sekä soittanut 30 puhelua pyytääksesi vapaaehtoisia lähetystorille palvelutehtäviin...

Koko arsenaali saa olla käytössä.

Vaikka sitten teenkin näitä töitä huomattavasti keskivertosuomalaisen palkkausta huonommalla elannolla. Onneksi on työnohjaus, hyviä työtovereita ja puolisokin on vielä jaksanut keikkua mukana ja kauppoista löytyy tarjouksia.

Jäin muuten kaipaamaan rekrytointiesitteestä lastenohjaajan, kirkonpalvelijan, lähetys sihteerin ja diakoniatyöntekijän maailman avaamista - edes pikkuisen.

Valmistumisestani ja diakonivihkimyksestäni on kulunut neljännesvuosisata. Kokoonnuimme kurssitapaamiseen toisistamme iloitsemaan ja vaellustamme tutkailemaan. Kysimme sielunhoidon opettajaltamme, hiljattain eläkkeelle siirtyneeltä sairaalasielunhoitajalta, millaista evästystä meille antaisi loppumatkaa varten. Hän totesi, että itse jättäisi niitä terapioida vähän vähemmälle ja pitäytyisi sii-

nä yksinkertaisessa ytimessä, armon sanan hapuudessa ja julistuksessa, Kristuksen kasvojen alla olemisessa. Tämä tuntui minusta vapauttavalta. Onko niin, että kirkon hommissa meillä on upea etuoikeus opetella niitä terapioida osaksi identiteettiämme ja sen jälkeen ikään kuin unohtaa ne, jotta oleellinen ei peittyisi.

Upean esitteen äärellä jäin myös miettimään, onko kirkossa tilaa ja jakautuvatko kirkon työtehtävät täärjäjärjestykseen.

Miksi kotokirkkoni tarvitsee usein jonkun kiusatun, jonkun sijaiskärsijän, syyllisen, sylkykupin, joka kantaa yhteisön tuskaa ja jota kohdellaan kuin vierasta sikaa?

Sylkykuppina ovat menneiden muistissani olevien vuosikymmenien aikana olleet ainakin lestadiolaiset, Kansanlähetys, Sley, Paavalin synodi, lähetysjärjestöjä, Markku Koivisto...

Onko kotokirkossani enemmän tilaa Kristuksen ylösnousemisen kieltäjälle kuin Markku Koivistolle ja Nokian Herätykselle?

Miksi kotokirkostani löytyy kovuutta silloin kun tarvitaan lämpöä?

Miksi kotokirkostani löytyy taitavaa lusmuilua silloin kun tarvitaan selkeitä rajoja?

Miksi kotokirkkoni seinät ja katto ovat laajat vain johonkin suuntaan, mutta johonkin toiseen suuntaan hyvin ahtaat ja matalalla?

Miksi kotokirkkoni suvaitsevaisuus suuntautuu vain jonnekin, mutta toisessa suunnassa raja tulee äkisti vastaan?

Tervehdin ilolla uudistuksia, silloin kun tuote on aito ja vain pakkaukset vaihtuvat.

Olen herkkä naisen aliarvioimiselle ja hymähteleväle työtötläälle - näitä piirteitä kotokirkossani esiintyy. Olen myös herkkä klassisen virkakannan omaavan pöyristyttävälle kohtelulle kotokirkossani. Ymmärrän teologiasta vain hataran yleisen teologian approbaturin verran, mutta diakonisesti(kin) katsottuna tilaa kirkossamme löytyy vanhalla virkakannalla olevalle, jos sitä halutaan. Elämme demokraattisesti sovittua naispappeuden aikaa, mutta mikä uhka sisältyy klassisella virkakannalla olevaan, jos hänen käytöksensä on asiallista? Kotokirkkoni kieltää omat juurensa ja historiansa. Ykseyden vaalimisessa on uskallettava hyväksyä toiseus, joka aikaisemmin oli ykseyttä.

Tasavertaisuus -periaatteen mukaan voimme kysellä, miksi kotokirkkoni päätöksellä pappi on parempi perheasiain neuvottelukeskuksen työntekijä kuin diakonissa/diakoni. Miksi esimerkiksi erikoiskoulutettu pappi kelpaa paremmin tarjoamaan kirkon hoitoa kuin erikoiskoulutettu diakonissa-psykoterapeutti? Ymmärrän toki, että halutaan yhdenmu-

kaistaa koulutusvaatimukset yhteiskunnan palveluja tarjoavien kanssa, koska kilpaillaan samoista asiakkaista. Mutta miksi kotokirkkoni ei voi olla omaleimaisesti ylpeä tasokkaan teologian lisäksi myös korkeatasoisesta diakoniatieteestä ja -tietämyksestä sekä laadukkaasta kasvatustiedosta, joita kirkostamme löytyy? Erityisvirkoihin koulutetaan kuitenkin aina erikseen, erilainen pohjakoulutus olisi tuonut rikkauden kirkon tarjoamiin erityispalveluihin.

On myös ollut huolestuttavaa huomata, että diakoniatyöntekijöiden eläkeikää määriteltessään (rajana vuosi 1989) kirkkohallitus tunsu diakonissat ja heidän tekemänsä vaativan kotikäyntityön, mutta ei ollenkaan diakoneja ja heidän vaativaa kotikäyntityötään. Sen sijaan kirkkohallitus tunsu kodeissa kiertävät sosiaalityöntekijät, joita seurakunnissam-

me ei ole milloinkaan ollut. On kysymys tuntemisesta ja tunnustamisesta.

Sateisen harmaana päivänä olin menossa kaupan ostamaan jauhelihaa. Huomasin uskomattoman näyn. Kotikaupunkini kapealla vilkasliikenteisellä sillalla ihan oikea taiteilija baskereineen oli keskittynyt työhönsä. Satoi. Taiteilija maalasi tauluun kaikessa rauhassa. Iso maalausteline vei kapealta väylältä tilaa, mutta kaikki halukkaat mahtuivat silti kulkemaan. Miten minua tämä näky minua virkistikään!

Rakastan kotokirkkoani!

Meidän ei kotokirkossamme tarvitse jäädä maan ja taivaan välille - meille on luvattu perillepäsyä.

*Kirjoittaja on Karkun seurakunnan diakoni.
maikku.halme@kopteri.net*

PAULIINA KAINULAINEN

Herroittelusta rikkaampaan kieleen

HERROITTELU TUKAHDUTTAA JUMALAN KOHTAAMISTA

Messu alkaa ja päättyy Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Tunnustamme uskoamme Jumalaan, Isään Kaikkivaltiaaseen ja rukoilemme Isä meidän. Rukouksissa puhutlemme Jumalaa useimmiten Herraksi. Moni kirkossakävijä kokee tällaisen kielen yksipuoliseksi ja vieraannuttavaksi, nimenomaan siksi että valitut kielikuvat ovat niin miehisiä tai paremmin sanottuna patriarkaalisia ("Isän valtaa korostavia").

Viime aikoina erityisesti jotkut naiset ja rippikoulutytöt ovat antaneet tällaista palautetta. Palautte on syytä ottaa vakavasti, sillä mikä enää pitää palautteen antajia kirkon yhteydessä kun useimmat ulkoiset syyt kuulua kirkkoon tai tulla jumalanpalvelukseen ovat murentuneet? Sen sijaan uudet uskonnolliset liikkeet saattavat vastata siihen hengelliseen etsintään, jota nämäkin ihmiset pohdinnoiltaan ilmentävät.

Onko siis aika vaihtaa Äiti-Jumalaan tai jopa Jumalattareen? Nyky-Suomessa yhä useampi tekee kirjaimellisesti näin. En kuitenkaan lähde tarjoamaan tätä ratkaisua kristilliselle kirkolle, jolle uskollisuus historiallisille juurille on aina ollut tärkeää. En näe mahdolliseksi hylätä esimerkiksi Isä mei-

dän -rukouksen historiallista sanamuotoa enkä koe tarpeelliseksi puuttua vanhojen uskontunnustusten muotoiluun. Myöskään vakiintunutta käytäntöä kastaa tai siunata "Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen" ei mielestäni voi kaikissa tilanteissa korvata jollain muulla samansisällöisellä muodolla. Mutta se mitä voi tehdä esimerkiksi messun puitteissa, on käyttää aina kun mahdollista rikkaammin kielen mahdollisuuksia lähestyvä Pyhää Jumalaa.

KUOLEMAAN VAI ELÄMÄÄN SUUNTAUTUVAA SYMBOLIKIELTÄ?

Messussa vaihtoehtoisille Jumalan puhutteluille ja vertauskuville on sijaa muun muassa saarnassa ja vapaasti muotoilluissa rukouksissa. Suuren osan rukouksistahan voi jo kirkkokäsikirjan mukaan tehdä myös itse! Lisäksi virsiä valitessa voi kiinnittää huomiota siihen, millaisiin metaforin Pyhää puhutellaan ja millaista symboliikkaa virsirunoilija yleisestikin suosii. Osa perinteisistä kielikuvista on kovin kuolemaan suuntautunutta ottaen huomioon että kirkko on elämää ja ylösnousemusta juhлива yhteisö.

Kaiken kaikkiaan on mahdollista ja erittäin tarpeellista käyttää Jumalasta monenlaisia vertauskuvia. Jo Raamatun tekstit antavat siihen mallia: niissä Jumalasta puhutaan paitsi persoonalli-

sin, ihmisten suhteita kuvastavin kielikuvin myös luonnosta otettujen, konkreettisten, jopa kosmisten kielikuvien avulla. Jumala on kallio ja elämän lähde, Jumala on valo. Erilaiset kuvat tasapainottavat toisiaan ja muistuttavat, että loppujen lopuksi yksikään kuva ei voi vangita Jumalan salaisuutta ja suuruutta.

Jotain olennaista tuhoutuu, jos yksi tai pari vertauskuvaa määritellään ainoiksi oikeiksi. Silloin on vaarana, että kyseinen kielikuva menettää omimman luonteensa nimenomaan vertauskuvana ja kivettyy. Se ei enää pysty välittämään kuulijalle sitä hätkähdystä, että inhimillinen sana heijastaa jotain Pyhästä Salaisuudesta. Monien mielestä näin on jo käynyt metaforalle Isä.

Lisäksi aika ajoin kuulee muistutuksen, että jos ku seurakuntalainen ei pysty ajattelemaan Jumalaa isänä, jos hänellä on vaikeita kokemuksia omasta isästään. Sama pätee myös puheeseen Jumalasta äitinä. Sinänsähän puheessa Jumalasta äitinä ei ole mitään hereettistä, Jumalalle ei ole sukupuolta.

Itse en kuitenkaan koe kumpaakaan puhutlua erityisen läheiseksi, kaipaen pois perhesuhteista muodostettujen kuvien viidakosta avarampiin kuviin. Ne voivat olla luonnosta nousevia kielikuvia tai persoonallisia, kuten Luoja. Itse haluan korostaa Jumalan pyhyyttä ja suuruutta, mutta samalla tämän Mysteerin läheisyyttä ja rakkautta meitä kohtaan. Tätä ”linjaa” pyrin noudattamaan myös lapsille puhuessani ja perhekirkoissa; lapsillakin on oikeus rikkaampaan kieleen ja pyhyiden kohtaamiseen kuin mitä pelkkä Taivaan Isä välittää.

ERÄITÄ VAIHTOEHTOJA

Lienee aika konkretisoida, mitä voisi tuoda tilalle, jos tiputtaa tavallisesta messusta tusinan Herraa tai Isää pois. Toisaalta on hyvin henkilökohtaista, millaiset jumalapuheen muodot kokee itselleen läheiseksi. Toisaalta vaikka on hyvä käyttää kieltä, jonka kokee nousevan oman olemuksen ytimestä, ei messusta silti voi tulla vapaan assosiaation kokeilukenttää. Mutta kristillinen traditio tarjoaa runsaan ruokapöydän josta valita vaihtoehtoja. Seuraavassa omia valintojani.

Jumalaa puhuttelen liturgisessa rukouksessa usein ytimekkäästi Jumala tai Jumalamme. Käytän myös muotoja Pyhä Jumala tai (Pyhä) Kolmiyhäinen Jumala. Miksei myös pelkästään Pyhä. Jumalan ensimmäistä persoonaa puhuttelen mielelläni suomalaisille perinteisesti rakkaalla sanalla Luoja. (Sanat Kaikkivaltias, Kuningas, Herra tms. ovat minulle liikaa ”vallan kieltä”, ne muistuttavat hierarkkisuudesta, joka on vierasta Jumalan kolmen persoonan keskinäiselle suhteelle.)

Rukouksissa on hyvä puhutella myös suoraan Jeesusta, Vapahtajaamme. Vaikka esimerkiksi virsikirja tarjoaa monia runollisia vertauskuvia Jeesuksesta, on valitettavasti osa niistäkin niin ”kivettyneitä”,

että ne voivat tuntua kirkollisen elämän reunoilla kulkijoista vieraannuttavilta. Itse veisaan mielelläni Kiitos, Karitsa kuollut ja ylösnoussut myös (virs 212), mutta samalla etsin myös uusia, tämän ajan kuvia Jeesuksesta ja hänen elämänsä, kuolemansa ja ylösnousemuksensa merkityksestä.

Jumalan kolmas persoona, Pyhä Henki on jatkuvasti liikaa sivuraiteella luterilaisessa uskossamme. Kenties juuri siksi, että Hänet on kaikkein vaikeinta määritellä tarkasti ja kivettää? Jo sana Henki huokuu vapautta ja ennalta arvaamattomuutta. Sille ovat sukua vanhat metaforat Tuuli ja Tuli. Henki on elämään suuntautuva käsite, Henki on Eläväksitehtijä. Aivan hyvin voi myös ajoittain korvata vakiintuneimmat viittaukset kolminaisuuteen lähes yhtä perinteisellä muodolla Luoja, Lunastaja ja Eläväksitehtijä tai luoda itse uusia muotoja. Pyhä Henki rohkaisee luovuuden iloon.

LUOVUUDEN AVARUUS JA VAPAAUS

Vaikka liturgia asettaa tiettyjä rajoja luovuuden ”kukkasille”, mahtuu kirkon elämään ja ajatteluun valtavan rikas kirjo kielikuvia ja jumalapuheen muotoja. Parhaiten tätä ilmentävät runoilijat. Oman kirkkomme aarrearkku on Anna-Maija Raittilan runous ja se, mitä hän on voinut suodattaa virsikirjaan omista näyistään. Virsikirjamme yleisilmeessä painottuu herroittelu, mutta kallion raoista tunkee esiin tällainenkin jumalametaforien runsaus:

*Armon meri aava
kehto elämämme,
ilma, jota hengitämme,
ihme olet itse,
armahtava Luoja,
kaiken pelastus ja suoja.
Sinusta, Jumala,
turvakätköstäni,
löydän elämäni.*

Kyseessä on virsi 194:4, Anna-Maija Raittilan käännös Gerhard Tersteegenin virrestä vuodelta 1729. On siis mahdollista puhutella Pyhää käyttämättä kertaakaan sukupuoleen sidottua tai vallankäyttöön viittaavaa vertauskuvaa.

Anna-Maija itse luo teksteissään satoja toinen toistaan säteilevämpiä metaforia Jumalasta. Kun inhimillisen kielen ja kokemuksen rikkaus saa kukoistaa, saavat silloin sijaa myös kaikkein tutuimmat ja vakiintuneimmat kielikuvat kuten Isä, Poika ja Pyhä Henki.

Kirjoittaja on pastori ja tutkija Värtsilästä, TL.

Myös juhlan teologiaa?

Crux-lehti on ansiokkaasti ottanut esille diakonian sisältöä muutakin kuin virallista diakonaattikeskustelua koskien. Numerossa 2/2003 Tapio Saraneva korosti, että teologinen ja sosiaalinen ulottuvuus liittyvät yhteen. Saranevan tulkinta ristien teologiasta on puhutteleva. Jumala ei ole vain voittajien Jumala tässä epäoikeudenmukaisuuksien maailmassa, eikä usko ole laastaria yhteiskunnalliselle omallemulle.

Viime numerossa 3/2003 esiintyy etusivulta alkaen Kari Latvuksen ”arjen teologia”. Se perustuu kirkkomme yhteiskuntatyön ja mm. latinalaisamerikkalaisen vapautuksen teologian tulkinnalle. Latvus laukoo, että kranaattisadetta maistaneiden asevelipappien jälkeen ainakaan papit eivät ole eturivissä kohtaamassa aikamme ”hätää, häpeää ja arjen särkymistä”. Se on diakonien ja parhaassa tapauksessa vankila- ja sairaalapappien asia. Seurakuntapapit hoitavat vain ”saarnansa ja kirkon pyhät toimitukset” kuten ennen vuotta 1939.

Latvuksella on luonnollisesti oikeus ja myös velvollisuus hakea näkemyksilleen tukea eri maailmankolkista. Artikkelissa kolkkia vilahtaa kuin Yrjön päivän paraatissa. Muistuttaisiin siitä, ettei ajatus ”kirkko ei ole olemassa itseään, vaan maailmaa varten” ole ainoa näkemys kirkon tehtävästä. Se ei ollut sitä myöskään heti sodanjälkeisinä vuosina. Muistamme konservatiivien vastateesin: ”Kirkko on siksi, että täällä kuollaan”. Kirkon yhteiskuntatyön omilta juurilta löytyy tasapainottelua näiden vastakohtien välillä. Toivottiin myös kirkon hengellisen ytimen, jumalanpalveluselämänsäkin, uudistumista. Ei tavoiteltu vain niitä lukemattomia uusia työmuotoja, joilla sodanjälkeistä luterilaista kirkkoa on niin suuresti siunattu. Valitettavasti vain maallisen ja hengellisen vastakohtat kärjistyivät kirkossa 1950-luvun jälkeen vielä enemmän.

Toivo I. Palon johtama Järvenpään teollisuusseminaari kysyi v. 1959 raportissaan ”Ihminen etsimässä paikkaansa” heti alkuun: ”Mikä on ihmisen asema ja miten voimme säilyttää ihmisyytemme nykyisessä yhteiskunnassa?” Poissa oli teologialla tai millään -logialla hehkuttelu. Kuuluisa ajattelusääntö, ns. Occamin partaveitsi, sanoo ettei olioita saa lisätä yli tarpeen. Kysyn siksi, onko ”arjen teologia” tai edes ”suomalainen vapautuksen teologia” terminä mitenkään tarpeellinen. Ongelmat alkavat, kun

pohdimme, mitä on Latvuksen tarkoittama ”tietoinen” saati ”tavoitteellinen kontekstuaalinen teologia”. Ei hyvä sielunhoitajakaan ryhdy heti kovin tavoitteelliseksi, vai ryhtyykö? Ehkä diakoniassa olisi-kin otettava käyttöön rankempi, ohjailevampi ote juoppojen ja muiden ressurssien suhteen ja palautettava heitä ruotuun oikein niskalengillä. Mutta sitä ei sanele konteksti, vaan raju rakkaus.

Pelkkä ”empowerment” ei minusta riitä kirkon missioksi yhtään paremmin kuin 1960-lukulainen ”vapautus”. Ja poleemisesti kysyttynä: onko Latvuksen kuvaama ristintie Lappeenrannan sosiaalitoimistossa parempi juttu kuin (megasuositettu) ristintie Helsingin Senaatintorilla, ja jos, niin miksi? Onko ”juhlaa” henkivä paikka mahdollisesti huonompi kuin arkea hikoileva? Onhan toki niin, että valtakirkon tsaristisilla portaillakin on mahdollisuus uskonsanomien kontekstuaalisuuteen.

Katson, että Järvenpään teollisuusseminaareissa virinnyt kiinnostus ihmiseen on riittävästi sisältämään myös diakonista ja pastoraalista särmää. Maailmaa varten oleva kirkko ennen kaikkea kuuntelee, ja vasta sitten julistaa. Yllätyshavainto voi olla, että kuuntelemista tekevät myös seurakuntapapit. Tavallisen arjen alkaessa juuri he ovat viikonloppu- ja pötkätyöstä valmiiksi väsyneitä. Hekin ovat verohelvetin, liian pienien lapsilisien ja bensalaskujen riuduttamia. Että se pappien puolesta.

Jukka Raunu
Pastori, Vantaa

Lopun- ja alunaikoja

Tällä palstalla on hiljattain nähty takautuvia pohdintoja opintojen kulusta ynnä muita mietteitä opiskelijaelämän loppumetreiltä. Varoituksen sana tässä kohdin: aion jatkaa samassa, suorastaan loputtomassa suossa hiihtämistä. ;)

Viimeisen Diak-lukukauden pian koittaessa meitä pyydetään miettimään ja kirjaamaan ylös omaa opiskelupolkuamme ja sen aikana tekemiämme valintoja sekä ammatillista kasvuaamme. Näitä pohtiessani panin ensimmäisenä merkille, että opintojen aikana ajatukseni tulevan työn sisällöistä ja itsestäni työntekijänä ovat avartuneet. Sitä voisi kutsua myös rohkeuden lisääntymiseksi, joka tietenkin on yhteydessä uuden oppimiseen niin omasta itsestä kuin hengellisestä ja muusta ihmisten kanssa tehtävästä työstä.

Kuvaavaa on, että viimeisen harjoitteluni tein työalalla, jolle en vielä vuosi sitten olisi voinut itseäni kuvitella - ja lisäksi jatkan sillä kesätyösäkin. Ammattikorkeakoulumme laaja-alaisuus ja koulutuksen tähtääminen kaksoiskelpoisuuteen yhteiskunnallisella ja kirkollisella puolella ovat osoittaneet vahvuutensa, vaikeivät ongelmattomia olekaan.

Odotettu, toivottu ja kammottu valmistuminen häämöttää siis edessäpäin. Siihen liittyviä tunteita voisin kuvata eräällä vertauksella, jonka ontuvuuden ja omakohtaisuuden myönnän jo ennakolta. Näen nimittäin tiettyjä yhtenevyyksiä tulevan valmistumisen ja hiljattain solmitun kihlaukseni välillä. Kihlautumisemme tapahtui jalat tukevasti ilmassa, köysien ja valjaiden varassa korkealta katolta laskeutuessa. Se oli suuri ja onnellinen tapaus, jonka todellinen merkitys valkenee vasta pikkuhiljaa - etukäteissuunnitelmista huolimatta. Tiedän kuitenkin sen, että tämä seikkailullisissa merkeissä tehty lupaus on alku elämän mittaiselle seikkailulle ja lopulliselle sitoutumiselle.

Valmistumisen kanssa on jotenkin samalla tavalla. Sekin on pohjatyön ja suunnittelun tulosta, mutta tapahtuu konkreettisesti yhtenä hetkenä. Sekin on alku jollekin uudelle, mutta kuitenkin valitulla reitillä. Siinäkin ollaan ikään kuin jalat ilmassa, tietämättä tarkalleen mihin laskeudutaan. Uusi seikkailu on alkamassa, ja sitoutuminen työhön tiedossa - joskin lienee harvoin niin lopullisesti kuin avioliitossa. Valmistuminen ja kihlaus ovat virstanpylväitä, jotka määrittävät tulevaisuutta.

Käsillä oleviin teemoihin liittyvä asia, joka sopii hienosti myös ammattiliittojen lehdessä puhtavaksi, on seurakunnan työntekijöiden palkkaus ja työn luonne. Eräs kihlauksestamme onnitellut kysyi, joko tänä kesänä vietetään häitäkin - ja mietti samaan hengenvetoon, millä opiskelijaparit oikein elävät. Asia ei ole vielä ajankohtainen, ja nytkin meistä kahdesta vain minä opiskelen. Kuitenkin kun suunnitelmissa on nuorisotyön ohjaaja-diakoni -perhe, ei kysymys toimeentulosta ole kaukaa haettu. Onko molempien oikeasti mahdollista tehdä kutsumuksen mukaista työtä? Taloudellisten seikkojen lisäksi tulee mieleen myös työajattomuuden vaikutus perhe-elämään; miten tämä toimii sitten, kun (jos Luoja suo) meillä on lapsia? Entä onko varaa siihen, että toinen jäisi kotiin lasten kanssa? Puheenjohtajamme lausui eräessä haastattelussa diakonia-työntekijän laskevan päivällä asiakkaiden ja ilalla oman toimeentulonsa riittävyttä. Näinkö se todellakin on...

Muun muassa tämänkaltaisia ajatuksia ja kysymyksiä risteilee mielessäni kihlautumisen ja valmistumisen tiimoilta. Ymmärrän, että niitä molempia ennen on täytynyt tapahtua paljon - itse asiassa niihin tarvitaan koko tähänastinen elämä. Huomaan taaksepäin katsellessani, että Jumalan hyvä johdatus on tuonut tähän saakka, vaikka monien mutkien kautta on pitänyt kulkea. Siksi perusluottamus Isän kantavaan käteen on olemassa ja sen varassa voin uskaltaa myös tästä eteenpäin.

*Salla Kotro
diakoniopiskelija*

Tien kulkijoille

Kalle Elonheimo
(toim.)

PIENI PYHIIN- VAELLUSKIRJA

Suomen suveen
tai Santiago de
Compostelaan!
Käytännön opas ja
hengellinen eväs sisältää
rukouksia, virsiä,
raamatunlauseita ja
muuta tekstejä matkalle
mukaan. Ovh. 16,50

Anja Ghiselli

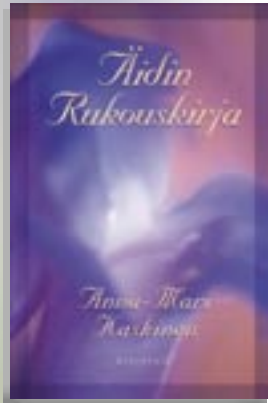
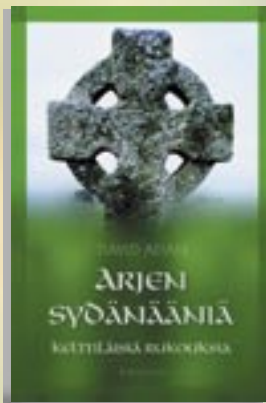
MARIAN SALAISUUS

Pyhimyksen
inhimilliset kasvot
tuovat rohkaisua
arkeen. Herkät
mietiskelytekstit
johdattavat matkalle
omaan sisimpään.
Ovh. 16,50

David Adam

ARJEN SYDÄNÄÄNIÄ Kelttiläisiä rukouksia

Kelttiläisessä hengessä
laadittuja uusia
rukouksia, joille on
ominaista kuulaus
ja maanläheisyys.
Ovh. 16,50

Anna-Mari
Kaskinen

ÄIDIN RUKOUSKIRJA

Koskettavat säkeet
kertovat äidin iloista ja
suruista, lapsen
odottamisesta ja lapsen
kanssa elämisestä.
Äitiys on lahja ja
mahdollisuus kasvaa.
Ovh. 16,50

Päivi Puhakka SIUNAA JA VARJELE Arkipäivän rukouksia

Päivi Puhakka kirjoittaa
vahvalla ja runollisella
tavalla asioista, jotka
koskettavat meitä
kaikkia. Ovh. 16,50

Ritva Kostamo
(toim.)

RAAMATUN KAUNEIMMAT RUKOUKSET

Puhetta sydämen
hädestä ja kaipauk-
sesta sekä ilosta ja
kiitollisuudesta.
Ikiaikaiset tekstit hoi-
tavat myös tämän ajan
ihmistä. Ovh. 16,50

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO

FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND

PERUSTETTU 14.1.1918

PUHEENJOHTAJA

Juha Kauppinen
Messukylän kirkkoherra, TT
Helakallionkatu 6 F
33580 Tampere
(03) 219 0203 (työ)
050 554 2427 (GSM)
s-posti: juha.kauppinen@evl.fi

PROJEKTISIHTTEERIT

Pastori Kaisa-Liisa Pehkonen-Suoranta
(09) 150 2455 (työ)
050 597 5231 (GSM)
s-posti: kaisa.pehkonen-suoranta@pappisliitto.fi

Liiton opiskelijatyö, toiminta nuorten pappien tukemisessa, osavastuu koulutuskysymyksissä, palvelussuhdeneuvonta.

TOIMINNANJOHTAJA

TT Esko Jossas
(vuorotteluvapaalla 1.4.-31.10.)
(09) 150 2467 (työ)
050 511 6683 (GSM)
s-posti: esko.jossas@pappisliitto.fi

Liiton yleinen johto, hallintoelinten päätösten valmistelu ja esittely, liiton talous, edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta, opintomatkat, palvelussuhdeneuvonta.

TM Hanna Tervanotko (1.3.-31.10.)
(09) 150 2467 (työ)
040 560 8352 (GSM)
s-posti: hanna.tervanotko@pappisliitto.fi

Projektit, liiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mentorointi- ja työllistymiskysymyksissä, toiminta nuorten pappien tukemisessa.

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Pastori Hannu Ronimus
(vs. toiminnanjohtajana 1.4.-31.10.)
(09) 150 2466 (työ)
050 542 3664 (GSM)
s-posti: hannu.ronimus@pappisliitto.fi

Alaosasto- ja koulustuotoiminta, Cruxin päätoimittaja, liiton tiedotustoiminta, opintomatkat, Papiston päivät, hallintoelinten päätösten valmistelu ja esittely, palvelussuhdeneuvonta.

TOIMISTOSIHTTEERIT

Heli Meinola
(09) 150 2653
s-posti: heli.meinola@pappisliitto.fi

Jäsenyysasiat, alaosastot, opintomatkat.

Anne Taanila
(09) 150 2657
s-posti: anne.taanila@pappisliitto.fi

Laskut ja kirjanpito, luottamusmieskurssit.

JOHTAJIEN SIHTTEERI

HSO-siht. Tuula Anttonen
(09) 150 2453
s-posti: tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Esittelijöiden sihteeri, hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, Cruxin toimitussihteeri, matka- ja kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut.

TOIMISTO

Akavatalo, Rautatieäisenkatu 6, 00520 Helsinki
Avoinna arkisin klo 9.00–15.00
Puh. (09) 150 2453, **faksi** (09) 148 5875
kotisivu: www.pappisliitto.fi
s-posti: suomen.kirkon@pappisliitto.fi

ERITYISKOULUTETTUIJEN TYÖTTÖMYYSKASSA

Asemamiehenkatu 2,
8 krs., 00520 Helsinki
puh. (09) 150 21
ma, ti, to 9–11
ke 9–11 ja 13–15
faksi (09) 272 1212
s-posti: erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

DIAKONIA- TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

DIAKONIARBETARNAS
FÖRBUND

PERUSTETTU 15.6.1958

PUHEENJOHTAJA

Leena Vanne
Tapiolan diakonissa
Vanhan-Mankkaant. 14 E 13
02180 Espoo
(09) 8625 0431 (työ)
040 546 5193 (GSM)
s-posti: leena.vanne@evl.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Diakonissa, terv. hoit.
Riitta Hiedanpää
(09) 150 2287 (työ)
040 516 5557 (GSM)
s-posti: riitta.hiedanpaa@dtl.inet.fi

Liiton yleinen johto, edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta, hallintoelinten päätösten valmistelu, esittely ja täytäntöönpano, palvelussuhdeneuvonta.

JÄRJESTÖSIHTEERI

Diakonissa,
TtM Raija Pyykkö
(09) 1502 286 (työ)
040 7650 477 (GSM)
s-posti: raija.pyyko@dtl.inet.fi

Ammatilliset kysymykset, tiedottaminen, opiskelijatyö, alaosastotoiminta.

TOIMISTOSIHTEERI

Yo-merkonomi
Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487 (työ)
s-posti: pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

Jäsenyysasiat, kirjanpito ja maksuliikenne, materiaalitilaukset, mökkivaraukset.

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoinna arkisin klo 9.00–15.00
faksi (09) 877 7397
kotisivu: www.dtl.fi
s-posti: diakoniatyontek.liitto@dtl.inet.fi

SUOMEN KANTTORI- URKURILIITTO

FINLANDS KANTOR-ORGANIST-
FÖRBUND

PERUSTETTU 15.6.1907

PUHEENJOHTAJA

Marjukka Andersson
Lauttasaaren kanttori, DU
Myllykallionrinne 2 B 15, 00200 Helsinki
040 513 6235 (GSM)
s-posti: marjukka.andersson@kolumbus.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Valt. maist.
Annamari Jokinen
(09) 150 2445 (työ)
040 865 6630 (GSM)
s-posti: annamari.jokinen@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

Edunvalvonta, palvelussuhdeneuvonta, tiedotus, opiskelijatoiminta, kv-asiat.

TOIMISTOSIHTEERI (VS.)

Nina Järvensivu
(09) 1502 446 (työ)
s-posti: nina.jarvensivu@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

Jäsenyysasiat, maksuliikenne.

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoinna arkisin klo
9.00–15.00
faksi (09) 2787 177
kotisivu
www.kolumbus.fi/skul/
s-posti: kanttori.urkuriliitto@kolumbus.fi